ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 118 (8026)
МАЙН 20
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Бүхы комсомольско организацинуудта, эрэгтэй ба эмэгтэй комсомолецуудта, бүхы советскэ залуушуулда

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй

ХАНДАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Электростанцинуудай, металлургическа, химическэ, нефть болбосо-...а ба машина бүтээдэг заводуудай, руднигуудай, нүүрһэнэй шах-...дай, түмэр замуудай, цемент ба хабсаргагдамал түмэр бетон үйлэд-...эн гаргадаг предприятинуудай барилгада оронойнгоо зүүн зүгэй ба ...хи районуудта, Донбасста ажаллахынь тула өөһэдынгөө дундаһаа ...нүхэдүүдые эльгээгыт гэһэн уряатайгаар Коммунистическэ парти ...ветскэ правительство бүхы комсомольско организацинуудта, эрэгтэй ...эгтэй комсомолецуудта, бүхы советскэ залуушуулда хандана.

...нэ хадаа оронойнгоо зүүн зүгэй ба хойто зүгэй байгаалиин айхаб-...хэ баялигуудые хүсэд дүүрэнээр ашаглаха, партиин XX съездын ...ан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ ябадалда тон ехэ уд-...нартай байна.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ Сибирьтэ ба ороноймнай зүүн зүгэй ...районуудта туйлай ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Энэ хизаар танигдахаар ...болоторoo хубилаал! Эндэ шэнэ шэнэ городууд ургажа гараа, томо ...заводууд, фабриканууд, шахтанууд ба руднигууд баригдаа, хэдэн ...ан километр утатай түмэр замууд табигдаа.

...иигэбэшье, ороноймнай зүүн зүгэй ба хойто зүгэй баялигууд үшөөл ...дүүрэнээр ашаглагданагүй. Энэ баялигууд оёоргүй ехэ ха юм. Жэ-...эдэ, Сибирьтэ бүхы СССР соохи нүүрһэнэй запасуудай 75 процентнь, ...энергетическэ ресурснуудай 80 тухай процентнь, ой модоной бая-...удай табанайнь дүрбэн хуби, үнгэтэ, шухаг металлнуудай, түмэрэй ...гай, химическэ, түүхэй эдүүдэй угаа ехэ баялигууд бии юумэл. Хүдөө ...шье хүгжөөхэ талаар—ороохо таряа үйлэдбэрилхэ, малажалай ...ктнуудые абаха тон ехэ арга боломжонууд бии. Оронойнгоо зүүн ...районуудые түргэнөөр эдлэжэ, тэндэхи байгаалиин заха хизааргүй ...баялигуудые арад зоной аша туһын түлөө, коммунистическэ байгуу-...н агууехэ хэрэгтэ элсүүлэн эдлэхэ али бүхы арга боломжо, мүнгэн ...шье манда бии.

Зургаадахи табанжэл соо бүхы капитальна һомололгымнай хаха-...шахуу оронойнгоо зүүн зүгэй районуудай хүгжэлтэдэ зорюулагдана. ...соогоо 15—20 миллион тонно шэрэм хайлуулха шадалтай оронойм-...гурбадахи хүсэ ехэтэ металлургическа база ойрын 2—3 табанжэл-...эй турша дотор Сибирьтэ байгуулагдаха юм. Бүхы Советскэ Союзда ...ондо хайлуулагдадаг байһанһаа ехэ шэрэм, малтан абтадагһаа ехэ ...нэй нүүрһэ 1960 ондо Сибирьтэ үйлэдбэрилэгдэхэ зэргэтэй. Зүүн ...риин хүсэтэ ехэ мүрэнүүд дээрэ бүхы дэлхэйдэ алдар суутай томо ...электростанцинууд баригдаха юм. Ангара мүрэн дээрэ баригдаха ...ан Братска гидроэлектростанци Куйбышевска ба Сталинградска ...электростанцинуудай хоюуланайнь хамтадаа гаргагшаһаа үлүү ехэ ...оэнерги үгэхэ байна. Бүхы Советскэ Союзай 1954 ондо үйлэд-...эгшэһөө нилээд ехэ электроэнерги оронойнай зүүн районуудта ...ондо гаргагдаха юм. Али бүхы машинануудые, механизмуудые, ...атура ба приборнуудые үйлэдбэрилэн гаргаха шадалтай зуу гаран ...на бүтээдэг заводууд зургаадахи табанжэлэй турша дотор зүүн ...баригдаха ёһотой.

Зүүн районуудай промышленностиин хүгжэхэ бүри түмэр замые ни-...ехээр үргэдхэн бариха зэргэтэй болоно. Магнитогорскһоо—Абдули-...алинскһаа—Абакан, Барнаулһаа—Омск ошоһон түмэр замууд ...дажа, зургаадахи табанжэл соо ашаглалгада оруулагдаха бай-...Мүн тэрэшэлэн шэнэ ба боро газар элдүүрилжэ байгаа районуудта ...түмэр замууд табигдаха гэжэ хараалагдана.

Соколовско-Сарбайска горно-обогатительна комбинат, Карагандин-...металлургическа завод, Атасуйска рудагай баялигые ашаглаха пред-...тинууд, Енисей мүрэн дээрэ Красноярска гидроэлектростанци, Анга-...мүрэн дээрэ Братска гидроэлектростанци, Казахстанда Бухтарминска ...мүнөө үедэ баригдажа эхилэнхэй. Красноярска хизаарай Канска ...атобумажна комбинадай түрүүшын ээлжээн ашаглалгада оруулаг-... Новосибирскэ турбогенераторна, Павлодарска комбайнова, Омско ...болбосоруулгын ба бусад заводууд баригдажа байна. Тэрэшэлэн ...н хойто зүгтэ хэдэ хэдэн предприятинууд бодхоогдонхой.

Оронойнай зүүн районуудта хэдэн миллион советскэ хүнүүд ажал-... ба ажаһуужа байдаг. Тэдэнэр бултадаа өөһэдынгөө байдаг хизаар-...хабтар дуратай, тэрээгээрээ омогорходог юм. Зүгөөр эндэхи райо-...ай олохон газарнууд хүн зоноор үшөөл үсөөн. Эндэхи районуудай ...шад өөһэдынгөө эбтэй ехэ, ажалша бэрхэ бүлэ соо шэнэ шэнэ хү-...й нэмэжэ ерэхыень хүлеэдэг. Дэлхэй дээрэ эгээн ехэ гидроэлектро-...иин баригдажа байгаа Ангара мүрэнэй эрье руу хэдэн мянгаад хү-... басагад нүүжэ ерэнхэй. Иркутскһаа Братск хүрэтэр электрын хү-...дамжуулан абаашаха лини барилгада Иркутскын комсомолецууд ...зуугаад залуу хүдэлмэришэдые эльгээбэ. Арад зоной дунда «Ка-...анска магнитка» гэжэ нэрлэгдэдэг болоһон металлургическа комби-... бодхоогдожо байгаа асари ехэ барилгада хабаадалсахын тула Ка-...анай тала руу Ленинскэ комсомолой эльгээһэн түрүүшын бүлэг хү-... басагад хүрэжэ ерэнхэй.

Энэ ехэ түсэбые бэелүүлхын тула хэдэн зуугаад мянган хүдэлмэри-...үшөөл хэрэгтэй болохо байна. Тэдэнэр советскэ арадайнгаа аша ту-...тулада өөһэдынгөө бүхы хүсэ шадалые үгэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө ...одог, эрэлхэг, шанга, хүшэр хүндэ юумэнһээ гэдэргэ сухарихагүй, ...рлиг зоригтой залуу хүнүүд байха зэргэтэй. Тиимэ хүнүүд манайда ...!

Шэнэ шэнэ заводуудые, гидроэлектростанцинуудые, нүүрһэнэй шах-...дые, руднигуудые ба бусад предприятинуудые, мүн тэрэшэлэн тү-...замуудые зүүн зүгэй районуудта барихын тула 1956—1957 онуудай ...а дотор өөһэдынгөө дундаһаа 400—500 мянган хүбүүд, басагадые ...н абажа эльгээгыт гэһэн уряатайгаар парти ба правительство бүхы ...омольско организацинуудта, эрэгтэй ба эмэгтэй комсомолецуудта, ... советскэ залуушуулда хандана.

Комсомол гээшэ партиин үнэн сэхэ туһалагшань ха юм. Тэрэ хадаа ...иин гаргаһан бүхы уряануудые хододоо халуунаар дэмжэжэ, ажал ...мэриин эгээн харюусалтатай ба бэрхэшээлтэй газарнуудта эрэлхэг ...гойгоор ошодог байгаа. Эхэ оронойнгоо үмэнэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэдэг һэн. Дальна Востогто залуу үетэнэй город—Комсомольск-на-Амуре бодхооһон баатарлиг барилгашадые һанаад үзэгты, Уралай ба Кузбассай металлургическа гигантнуудые бариһан комсомольско габшагай бригадануудай шэн габьяата ажалые һанаад үзэгты! Шэнэ ба боро газарнуудые ашаглахын түлөө тэмсэлдэ айхабтар ехэ ажалай баатаршалга харуулһан ленинскэ комсомолой түлөөлэгшэд мүнөө үедэшье алдар сууда гаранхай. Залуушуулай шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар энээнэй урда тээ хангай зайдан байһан хэдэн миллион гектар газар советскэ арадай аша туһын түлөө элдүүрилэгдэдэг болобо.

Парти ба правительствын гаргаһан уряае советскэ залуушуул мүнөөшье халуунаар дэмжэхэ байһаниинь найдамтай. Тэдэнэр Сибириин, Дальна Востогой, холын хойто зүгэй, Казахстанай ба Донбассай барилганууд дээрэ шэн габьяатайгаар ажаллажа, комсомолой алдарта уг заншалые арьбадхан нэмээхэл.

Москвагай, Ленинградай, Киевэй, Минскын, Одессын, Харьковай, Ростов-на-Донугай, Тбилисиин, Бакугай, Ереванай ба ороной бусадшье томо томо городуудай комсомолецууд энэ талаар жэшээ харуулха бээзэ гэжэ Парти, Правительство этигэнэ. Томо томо промышленна центрнүүдтэмнай хүдэлмэриин хүсэнэй резервнүүд мүнөө үедэ бии болонхой. Тэдэ резервнүүдые зүүн зүгэй районууд руу урилуулан абаашаха гээшэ гүрэн түрын удхашанартай шухала хэрэг мүн.

Дунда һургуулиие дүүргэһэн гү, али дүүргэжэ байгаа залуушуулайшье дунда Парти, Правительствын уряае дэмжэхэ хүнүүд эрхэбэшэ олон байхал. Зургаадахи табанжэлэй предприятинуудые барилгада хабаадалсахадаа тэдэнэр ажалайнгаа үргэн ехэ ба алдар суута замые үнэхөөрөө һонирхолтойгоор эхилхэл.

Армиһаа гэртээ табигдаһан сэрэгшэдшье барилгашадай зэргэдэ ерэжэ ороно. Социалистическэ Эхэ орондоо айхабтар үнэн сэхэ байха үзэлөөр хүмүүжүүлэгдэһэн, хүшэр хүндэ бэрхэшээлнүүдые дабан гаража хатуужаһан сэрэгшэд ушар ёһо мэдэхэ, эмхитэй журамтай байха талаар бүхы залуу барилгашадай дунда бодото жэшээ харуулха зэргэтэй.

Тэндэ нүүжэ ошоһон хүнүүдтэ ямар ехэ бэрхэшээл тохёолдохо байһаниие залуушуулда энэ уряатайгаар хандаха зуураа, нюунгүйгөөр сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй гэжэ Парти, Правительство тоолоно. Залуу ханинар! Томо городуудта байгшатайтнай адли ажана түбхинэнги байра байдал түрүүшээр тэндэ байхагүй. Гоё һайхан гэрнүүдтэй ба клубуудтай болбосон түхэлтэй тосхонууд гэнтэ бии болоод орхихогүй. Тэдэниие өөһэдынгөөл гараар бариха зэргэтэй гээшэт. Ушар иимэһээ шэн зоригтой, гэдэргэ сухарихагүй, хүшэр хүндэ юумэнһээ далдирха зүрхэсэхэгүй, харин тэдэниие дабан гарахаар бэлэн байһан хүнүүд лэ шэнэ барилгануудта мордохо зэргэтэй.

Партийна, советскэ, комсомольско ба профсоюзна организацинууд энэ уряае комсомолецуудай ба залуушуулай ниитын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэхэ шухала. Тиихэ зуураа, оронойнгоо зүүн зүгэй ба хойтохи районуудта ошожо ажаллаха тухай гараһан уряагай ямар ехэ удхашанартай байһаниие хүбүүд, басагадта һайса ойлгуулжа үгэхэ, энэ барилгануудта һайн дураараа ошохые хүсэһэн залуушуулай дундаһаа өөһэдынгөө коллективэй найдабариие бодото дээрэнь дүүргэжэ шадахаар хүнүүдые шэлэжэ абаха хэрэгтэй.

Шэнэ барилгануудта ошожо ажаллахые хүсэһэн комсомолецууд ба залуушуул айлшаар гү, али саг зуура ажаллахаар эльгээгдэнэ бэшэ, харин Парти, Правительствын шухала даалгабариие, Эхэ оронойнгоо үмэнэ абаһан хүндэтэй уялгаяа дүүргэхэеэ ошохомнай гэжэ мэдэхэ, энэ баян хизаарые үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгаха гэжэ шиидэһэн бодото ээзэд шэнгеэр ажаллаха зэргэтэй гэжэ Парти, Правительство найдаха байна.

Мүнөө үедэ Советскэ ороной алишье булан тохойдо байгаа һаа, хүн зон бодото һайнаар ажаһууха, социалистическэ байгуулалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, культурын бүхы баялигые эдлэхэ арга боломжотой бшуу. Шэнэ барилгануудай хэгдэжэ байгаа районуудта гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилга үргэн далайсатайгаар ябуулагдажа байна. Мүнөө үедэ эдэ газар нютагууд урданайхидаа адли тиимэ дүлии балай бэшэ ха юм. Радио, кино, библиотекэнүүд, клубууд мүн эндэшье советскэ хүнүүдэй ажаһуудалай хэрэгсэл болонхой. Томо томо городуудһаа ба промышленна центрнүүдһээ хэдэн мянгаад залуу барилгашадай нүүжэ ошоходо хэрэг ажалынь улам хүхюутэй, урагшатайгаар ябаха бшуу. Залуу ханинар, таанар имагтал заводуудые, шахтануудые, электростанцинуудые, түмэр замуудые бариха гэжэ ошоно бэшэт, харин тэдэ районуудта түрүү культурые нэбтэрүүлэгшэд болохо ёһотойт.

Нүүжэ ошоһон залуу хүдэлмэришэдые эмхитэй һайнаар хүлеэн абаха, тэдээндэ шухала хэрэгтэй ажал хүдэлмэри олгуулха, байра байдалыень түхеэрхэ талаар министерствонүүдэй ба захиргаануудай, барилгануудай ба предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхы харюусалгыень даааха зэргэтэй гэжэ КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет онсо анхарал хандуулна. Партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинууд залуу хүдэлмэришэдэй эрилтэ хэрэгсэлнүүдтэ анхаралтай һайнаар хандаха, тэдээн тушаа али бүхы оролдолго гаргаха ёһотой.

Оронойнгоо зүүн зүгэй ба хойтохи районуудай барилгануудта ба предприятинуудта, мүн тэрэшэлэн Донбассай шахтануудые барилгада ошожо ажаллахыень советскэ залуушуулые уряалхатайгаа хамта, өөһэдынгөө урда табигдаһан зорилгонуудые залуу патриодууд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, манай агууехэ Советскэ ороной хүсэ шадалые өөһэдынгөө ажалаар нэмээлсэхэ байха гэжэ Парти, Правительство этигэнэ.

Залуу патриодууд! Инаг һайхан Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө, коммунизмын илахын түлөө ажалай шэнэ шэнэ баатаршалгануудые туйлахыетнай Парти, Правительство уряалжа байнал!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

1956 оной майн 18.

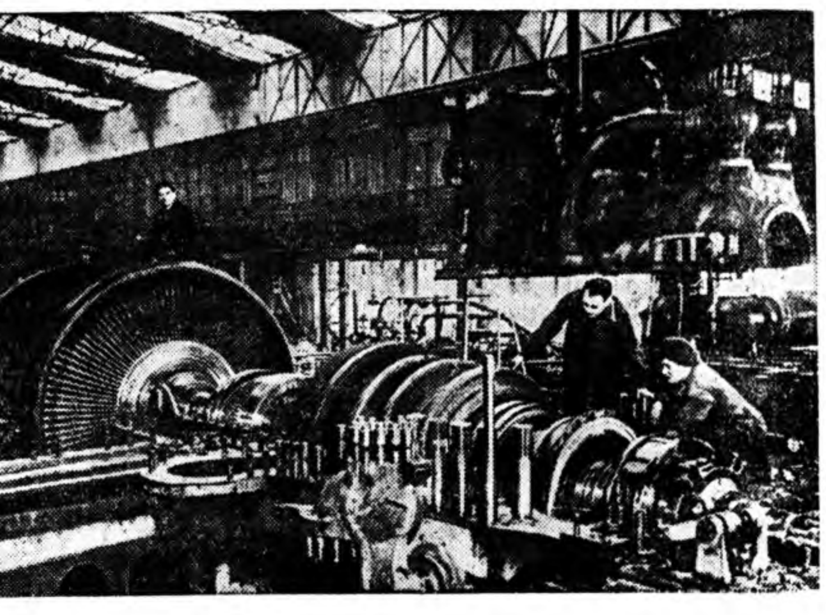

Ленинград. Металлическа заводой коллектив ехэ амжалта туйлаа. 100 мянган киловатт хүсэтэй ээлжээтэ паровой турбина хабсаргалгын стенд дээрэ болзорһоо 10 үдэр урид туршагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: паротурбинна цех соо. Туршагдаһанай һүүлээр паровой турбина задалагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Мяха ехээр абаха ба бэлэдхэхэ асуудалаар болоһон зүблөөн

Майн 17—18-най үдэрнүүдтэ КПСС-эй Центральна Комитедтэ зүблөөн болобо. Тэрэ зүблөөн дээрэ союзна республикануудай компартиин ЦК-гэй хүдөө ажахые эрхилдэг секретарьнар, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэнэр ба түрүүлэгшын орлогшонор, түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэнэр, союзна республикануудай хүдөө ажахын, совхозуудай, мяханай ба һүнэй промышленностиин министрнүүд, мүн тэрэшэлэн союзна министерствонүүдэй, СССР-эй Госпланай ба Госэкономкомиссиин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд байлсаба.

«Мяха ехээр абадаг болохо, 1956—1957 онуудта мяха бэлэдхэхэ ба худалдан абаха түсэбые дүүргэхэ талаар абтаха хэмжээнүүд тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо нүхэр В. В. Мацкевичын хэһэн элидхэлые, «Мяханай промышленностиин предприятинуудта мал тушаажа абалгые ба эд болголгые һайжаруулха тухай» СССР-эй Мяханай ба һүнэй продуктнуудай промышленностиин министр нүхэр С. Ф. Антоновой хэһэн элидхэлые энэ зүблөөн дээрэ шагнажа, зүбшэн хэлсэбэ.

Нүхэд А. И. Микоян, М. Г. Первухин, Н. С. Хрущев, Л. И. Брежнев, А. Б. Аристов, Н. И. Беляев зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

Украинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Н. М. Гуреев, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. М. Пузанов, Молдавиин КП-гэй ЦК-гэй секретарь М. В. Скуртул, Белорусска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ К. Т. Мазуров, Казахстанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь Ф. Карибжанов, Азербайджанска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ С. Г. Рагимов, Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Г. Строганов, СССР-эй Совхозуудай Министр И. А. Бенедиктов, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй секретарь А. Алимов, Литовско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. И. Лауренайтис, РСФСР-эй Совхозуудай Министр Т. А. Юркин, Украинска ССР-эй Совхозуудай Министр А. Г. Коваль, Эстонско ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо А. В. Соколов гэгшэд мяха бэлэдхэхэ ба худалдан абаха гүрэнэй түсэбэй хэр зэргэ дүүргэгдэжэ байһан тухай, мяха үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ талаар абтажа байгаа хэмжээнүүд тухай мэдээсэл хэбэ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэбэ.

Мяха абаха, гүрэндэ тушааха хэрэгые һайжаруулха тухай хэмжээ-ябуулганууд энэ зүблөөн дээрэ хараалагдаба.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь нүхэр Н. С. Хрущев зүблөөн дээрэ үгэ хэлэбэ.

Французска лётчигуудай дурасхаалда мемориальна доска табигдаба

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ советскэ газар дайда дээрэ байлдан, наһа бараһан «Нормандия-Неман» полкын французска лётчигуудай дурасхаалые тэмдэглэһэн мемориальна доска майн 18-да 13 час 30 минутада баяр ёһололтойгоор Москвада табигдаба. Франциһаа СССР-тэ байгаа сэрэгэй, далайн-сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй атташейн гэрэй нюур талада энэ доска халагдаба. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ французска сэрэгэй мисси эндэ байрладаг байһан юм.

Мемориальна доска табиха үедэ хэдэ хэдэн оронуудай сэрэгэй ба агаарай-сэрэгэй атташейнэр байлсаба. «Нормандия-Неман» полкын французска пилодуудай дайшалхы ханинар—советскэ лётчигууд мүн лэ эндэ байлсаа. Тэдэнэр Парижһаа ерэһэн французска сэрэгэй делегациие толгойлогшо корпусно генерал Поль Гроссентэй, «Нормандия-Неман» полкын командир ябаһан бригадна генерал Поль Пуйядтай, штабай начальник ябаһан, удаадань «Нормандия-Неман» полкын командир болоһон полковник Луи Дельфинотой хани ёһоор гар гараа барисалдаба.

13 час 25 минутада Французска Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ги Молле, Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Кристиан Пино, Франциһаа СССР-тэ байдаг Посол Морис Дежан гэгшэд ерэбэ.

Советскэ талаһаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков, Авиациин главна маршал П. Ф. Жигарев, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо Н. Т. Федоренко, СССР-һээ Францида байдаг Посол С. А. Виноградов болон бусад албан тушаалта хүнүүд эндэ байлсаба.

Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Кристиан Пино, Авиациин главна маршал П. Ф. Жигарев гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Ги Молле, Кристиан Пино, В. М. Молотов, Г. К. Жуков, П. Ф. Жигарев болон тэндэ байлсаһан бусад хүнүүд мемориальна доскагай хажууда ошобо. Кристиан Пино наагуурнь татаатай байһан утаһые таһа хайшалба... Тиихэлээрнь мрамораар хэһэн доска элирэн харагдаба. Тэрээн дээрэнь французскаар ба ородоор иигэжэ бэшээтэй байна:

«Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ Советскэ Армиин сэрэгшэдтэй нэгэн хамта дайлалдажа ябаад, наһа бараһан «Нормандия-Неман» полкын француз лётчигуудай дурасхаалда».

Бэшэгэйнь доодо тээ 42 французска лётчигуудай нэрэнүүд байна.

Тэндэ байлсагшад нэгэ минута соо дуугай болон зогсобо. Наһа бараһан сэрэгшэдэй дурасхаалда гашуудалай хүгжэм зэдэлнэ. Удаань Французска Республикын ба СССР-эй гүрэнэй гимннүүдэй һүр жабхаланта аялга дуулдана.

Мемориальна доскагай урдуур хүндэтэ харуул ябажа гараха зуураа, наһа бараһан французска лётчигуудай үмэнэ сэрэгэй хүндын ёһолол дүүргэбэ.

СССР-эй ба Франциин правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээн

...СР-эй ба Франциин прави-...твенна делегацинуудай хоо-... боложо байгаа хэлсээн хани ...й ба бэе бэеэ ойлголсолгын ... байдалда Кремль соо майн ... үргэлжэлүүлэгдэбэ.

...СР-эй Министрнүүдэй Соведэй ...лэгшэ Н. А. Булганин, СССР-...рховно Соведэй Президиумэй ...н Н. С. Хрущев, СССР-эй Ми-...нүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын ...хи Орлогшо, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов гэгшэд Французска Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ги Моллетэй, Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр К. Пинотой баһа дахяад уулзаба.

Уулзалгын үедэ советскэ талаһаа —Н. А. Михайлов, С. А. Борисов, Н. Т. Федоренко, С. А. Виноградов, Л. Ф. Ильичев, А. А. Арутюнян, А. А. Шведов байлсаба. Французска талаһаа—Р. Массигли, М. Дежан, Ж. Бриан, Ш. Бошар, А. Верре, Э. Ноэль, П. Барадюк гэгшэд байгаа.

Советскэ Союз ба Франциин хоорондохи экономическа болон культурна харилсаа хүгжөөхэ тухай асуудалаар энэ уулзалгын үедэ һанамжаяа хэлсэлгэ болобо. Энэ асуудалай олохон зүйлнүүдээр хоёр правительствын түлөөлэгшэдэй һанамжанууд нэгэн адли байба гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Энэ хөөрэлдөөнэй үндэһөөр зохихо дурадхалнуудые бэлэдхэжэ, саашадань хаража үзэхын тула табихые хоёр талын экспертнүүдтэ даалгаха гэжэ шиидхэгдэбэ.

СССР-эй ба Франциин правительственна делегацинуудай хоорондо болоһон хэлсээнүүд тушаа түгэсхэлэй мэдүүлгын проектые бэлэдхэхыень хоёр талын түлөөлэгшэдтэ мүн энэ заседани дээрэ даалгагдаба.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Амжалтая улам арьбадхахабди

(Тракторна бригадын хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө)

Хабарай полевой хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Трактор машинануудай хүнхинөөн хаа хаанагүй зэдэлнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ манай тракторна бригада ехэ зоригтойгоор ажаллажа байна. Энэ жэлдэ манай тракторна бригада бүхы дээрээ 8250 гектар гэхэ гү, али трактор бүхэнөөр 723 га зөөлэн хахалалга хэхэ уялга абанхай. Иимэ ехэ хүдэлмэри нэгэ «ДТ-54» маркын тракторaар, нэгэ «НАТИ», нэгэ «Беларусь», нэгэ колесно трактораар хэгдэхэ байна. Механизатор бүхэн урдаа табигдаһан зорилгоёо һайн мэдэнэ. Бидэнэр XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэй хамта гектар бүриһөө 14 центнер орооһото культурануудай ургаса хуряаха гэжэ шиидэнхэйбди. Гадна, 300 гектар дээрэһээ га бүриин 22 центнер шэниисэ, гектар бүриһөө 145 центнер хартаабха, 250 центнер кукуруза абаха уялгатайбди.

Механизатор бүхэн тус тустаа дээшэлүүлэгдэһэн дүүргэжэ боломоор уялга абанхай. Жэшээнь, комсомолец С. Осоров коммунист Демин хоёр «ДТ-54» маркын тракторaар сезон соогоо 2200 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ уялга абаа. Комсомолец Михаил Леонтьев «НАТИ» трактораар 1000 гектар зөөлэн хахалалга хэхэ уялгатай .

Манай механизаторнууд түрүүшын үдэрһөө эхилэн уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлжэ байна. Хабарай полевой хүдэлмэриин эхилһээр механизаторнууд колхознигуудтай хамта поли дээрэ 100 гаран тонно наг шэбхэ гаргаа. 4—5 үдэрэй турша соо 800 гектар дээрэ эртын борнойлолго хээ, газарай шииг нойто баряа, 500 гектар газарай модо шулуу сэбэрлээ.

Мүнөө тарилга түлэг дундаа ябажа байна. Эртын пар хахалагдаад, культиваци хэгдэнхэй. Полевой бүхы хүдэлмэри эрхим шанартайгаар хэгдэнэ. Механизаторнууд техникын хүсые дүүрэнээр хэрэглэхын түлөө мүрысэнэ.

Механизатор бүхэн ажалдаа үнэн сэхээр хандана, ажалай журамай эмхитэй шангын ашаар хүдэлмэримнай урагшатай һайнаар ябана.

Бригададамнай партийно-комсомольско группа эмхидхэгдэнхэй. Энэ группада 5 коммунист, 2 комсомолец оролсоно. Партийна группамнай коммунистнууд болон комсомолецуудаа агрегат бүхэндэ хубаарилан табиһан юм. Тиин тэдэнэр партийнабэшэ хүнүүдтэ жэшээ харуулан ажаллажа, урма зоригыень бадаруулна. Коммунист, комсомолец бүхэн халаанайнгаа нормые үлүүлэн дүүргэнэ.

Партгруппа хирэ хирэ болоод лэ саг зуурын суглаа зарлажа, шиидхэгдэхэ ёһотой шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ. Һаяхан зарлагдаһан суглаан дээрэ партийна группа «Механизаторнууд эдэ үдэрнүүдтэ ямар зорилготойб» гэһэн асуудалые зүбшэн хэлсээ. Энэ асуудалаар коммунист Бухаев элидхэл хэхэ зуураа хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлээд, хэн ямараар ажаллаха ёһотойб гэжэ ойлгуулаа. Суглаан дээрэ колхозой правлениин гэшүүд, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Винтовкин тарянажалай бригадын бригадирнууд, МТС-эй партбюрогой секретарь нүхэр Намжиев, главна агроном, главна инженер гэгшэд байлсажа, тарилгые богони болзор соо дүүргэхын тула юун хэрэгтэйб гэжэ шиидхэлсээ.

Партгруппын бүхы хүдэлмэри түсэбэй ёһоор хэгдэнэ. Агитаторнуудкоммунистнууд Ангархаев, Шангипов гэгшэд хүдэлмэришэдтэ газетэ уншажа үгэнэ, хөөрэлдөө үнгэргэнэ. Хоёр хоног бүхэндэ «дайшалхы хуудаһануудые» гаргажа, түрүүшүүлые магтадаг, муугаар ажаллагшадые шүүмжэлдэг байнабди. Партийно-комсомольско группын орган «Үндэр ургасын түлөө» гэһэн ханын газетэ 10 хоног бүхэндэ нэгэ удаа гаргагдана. Механизаторнуудай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые үдэр бүри гаргажа байха даалгабари коммунистнуудта үгтэнхэй юм.

Улад зоной дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхада таарамжатай һайн улаан булан бии. Эндэ агротехникэ, трактор болон хүдөө ажахын механизмууд тухай, мүн уранһайханай элдэб номууд олон. Механизаторнууд сүлөөтэй сагтаа эндээ ерэжэ шатар, даам табидаг байна.

Партгруппын хэхэ хүдэлмэриин түсэб соо хэдыдэ, ямар темээр, хэн хөөрэлдөө хэхэб гэжэ хараалагдаад, болзор соогоо энэнь дүүргэгдэнэ. Май һара соо партгруппа «Хэблэлэй үдэр», «Радиогой үдэр», «Илалтын һайндэр». «Гүрэнэй урьһаламжын удхашанар» гэһэн темэнүүдээр механизаторнуудай дунда хөөрэлдөө үнгэргөө . «Амаралтын үдэшэ» гэдэгые нэгэ дахин эмхидхэжэ, механизаторнууд сүлөөтэй сагаа ехэ сэнгүүгээр үнгэргөө. Һаяар уласхоорондын байдал тушаа МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Намжиев лекци уншаха.

Манай партгруппын ябуулжа байһан эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри миин хосорногүй, тэрэнэй аша үрэ элеэр харагдана. Механизаторнууд ажалайнгаа эршые үдэр бүри шангадхана. Жэшээнь, трактористнууд Леонтьев, Хамнуев гэгшэд «НАТИ» маркын трактораар халаан соогоо 40 га тарилга хэхын оронда 60—70 га хүргэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө трактораар хабарһаа хойшо 400 гектар зөөлэн хахалалга хээд байна. Трактористнууд Осоров Демин хоёр халаан бүриингөө даалгабарие 170—180 процент дүүргэнэ. Трактористнууд Дансарунов, Буханаев болон бусад мүн лэ бэрхээр ажаллажа байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан механизаторнуудта дамжуулгын вымпел (туг) барюулагдана. Энэ вымпелые үдэр бүри хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргахадаа түрүүлжэ ябаһан механизаторнуудта барюулнабди. Дамжуулгын вымпелые абахын түлөө механизатор бүхэн тэмсэнэ.

Иигэжэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө шангаар тэмсэжэ, Түнхэнэй МТС-эй тракторна бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлэнхэйбди. Энэ амжалтаяа саашань арьбадхажа нэгэдэхи һуури эзэлхын түлөө механизатор бүхэн оролдоно.

Н. Демин,
Түнхэнэй МТС-эй гурбадахи тракторна бригадын группарторг.

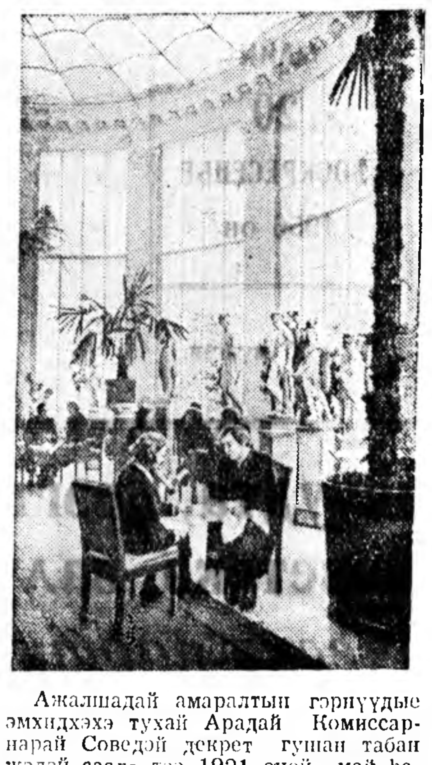

Ажалшадай амаралтын гэрнүүдые эмхидхэхэ тухай Арадай Комиссарнарай Соведэй декрет гушан табан жэлэй саада тээ 1921 оной май һарада гараһан байгаа. Тэрээндэ В. И. Ленин гараа табиһан юм. Түрүүшын амаралтын байшангууд Ленинградта Каменна арал дээрэ (мүнөө Кировскэ аралнууд), Москва шадар Серебряна Борто, Тарасовкада, Звенигородто болон бусад газарнуудта нээгдэһэн байгаа. 1925 ондо 543 амаралтын гэр байгуулагдаһан байгаа. Тэрэнэй тоо улам олон боложол байдаг. Мүнөө үедэ амаралтын гэрнүүдтэ болон санаторинуудта хэдэн зуу мянган ажалшад өөһэдынгөө амаралтые үнгэргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кировскэ аралнууд дээрэхи санаториин вестибюль эндэ түрүүшын амаралтын гэрнүүдэй нэгэн байһан юм. Мүнөө тэрээндэ Ленинградска клиническэ санатори байдаг. Кировскэ аралнууд бүхэсоюзна удхашанартай аргаламжын газар болонхой. **ТАСС-эй фотохронико.**

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр, олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнэһөө шагнаба.

Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Т. А. Астраханцева, Бабушкин городой гэрэй эзэн эхэнэр К. П. Лукина, Яруунын аймагай «Коминтерн» колхозой гэшүүн Д. С. Цыденова 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгөө түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 8 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденоор шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр Х. Б. Раднаева, Яруунын аймагай «Коминтерн» колхозой гэшүүн Б. Д. Ширапова, Бичурын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Ц. Цыбикова, Баргажанай аймагай Баргажанай сельпогой хүдэлмэрилэгшэ М. Г. Скасырская ба бусад бии.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 9 хүн шагнагдаа. Тэдэнэй дунда Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ц-Д. Содбоева, Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ф. З. Гордеева, Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. Н. Ковалева, ба бусад бии.

ХЭБЛЭЛЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

Газетын хүндэтэ үүргэ

Партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые үргэнөөр зүбшэн хэлсэхэ зуураа, Хэжэнгын аймагай колхозууд ниитынгээ ажахые дам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, эдлүүриингээ 100 гектар газар бүхэнһөө хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр үйлэдбэрилэн абадаг болохо зорилгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан байна.

Абаһан эдэ уялгануудаа гүйсэд дүүргэхэһээ гадна, тэдэнээ нилээд үлүүлэн дүүргэхэ арга боломжонуудай тус аймагай колхоз бүхэндэ бии байһаниинь элитэ. Зүгөөр, һү, мяха, нооһошье, мүн хүдөө ажахын бусадшье продуктнуудые эрид ехээр үйлэдбэрилэн абадаг болохын тулада аймагай колхозууд нэн түрүүлэн бүхы ороoһото культурануудайнгаа ургасые дээшэлүүлхэ, шэмэтэ культура — кукурузые тон һайтар тарижа ургуулха, ниитынгээ малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха зэргэтэй. Энэ тон хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонуудые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ үргэн ниитэ ажалшадые **«Хэжэнгын колхозник»** газетэ хэр зэргээр элсүүлэн хабаадуулнаб?

Энэ асуудалда тодо харюу үгэхын тулада энэ оной үнгэрэгшэ дүрбэн һара үлүүтэй саг соо хэблэгдэн гаргагдаһан тус газетын хуудаһануудтай танилсабабди. Аймаг доторхи ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнууд тухайда энэ үе соо «Хэжэнгын колхозник» газетэ огто юушье бэшээгүй гэжэ одоо яажа болохоб. Энэ асуудалаар элдэб олон мэдээсэлнүүд эндэ яһала толилогдоһон байгаа. Зүгөөр, тэдэмнай имагтал өөдэгүйхэн, халирхай жэжэхэн мэдээсэлнүүд ха юм.

Харин хүдөө ажахые улам ехээр хүгжөөлгын, колхозуудай экономикые бэхижүүлгын гол шухала нэгэшье асуудал эхинһээ абаад, эсэстээ хүрэтэрөө энэ газетэдэ һайнаар харуулагданагүй гэһэн тобшолол хэхэ хэрэгтэй. Энээниие хэдэн жэшээ баримтануудаар тодорхойлоебди. «Сабшалан ба бэлшээри һайжаруулгада бүхы хүсэеэ табиха» гэһэн түрүү бэшэг энэ газетын апрелиин эхеэр толилогдоһон байгаа.

«Нэн түрүүн, малажалай саашадаа хүгжэхэ хэрэгтэ тэжээлэй бата бэхи һуури байгуулга шиидхэхы шанартай хэрэг мүн болоно» гэжэ эндэ тон зүб тэмдэглэгдэнэ. Зүгөөр, иимэ шухала асуудал газетэ табиһан аад, тэрэ бэеэрээ тэрэнээ мартажархиһан байха юм. Бэлшээри, сабшалангуудаа һайжаруулхын тула колхозуудай юу хэжэ байһан тухайда, малажалда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ямар арга боломжонуудай колхозуудта бии байһан тухайда, энэ хэрэгые бодотоор бэелүүлхын замда ямар бэрхэшээлнүүдэй бии байһан тухайда, тэдэниие дабажа гараха хэмжээнүүд тухайда газетын удаадахи хуудаһануудта юушье бэшэгдэнэгүй.

Гадна, алибаа түрүү дүй дүршэлые олоной шадабари болгон дэлгэрүүлхэ гээшэ газетэ бүхэнэй шухала уялга мүн. Тэд энэ уялгаяашье «Хэжэнгын колхозник» газетэ хангалтатай һайнаар бэелүүлнэгүй. Жэшээнь, һаалишадыешье абажа үзэхэ болоо һаа, түрүү һаалишад аймаг доторнь үсөөн бэшэ бшуу. Үнгэрэгшэ жэлэй октябриин 1-һээ энэ жэлэй майн 1 хүрэтэр һаалишад Сампилова, Чимитова, Афанасьева, Филиппова ба бусад дунда жэшээ гээр үнеэн бүриһөө 700—800 литр һү һааһан байха юм. Эдэ һаалишадай дүй дүршэлые хэн дэлгэрүүлхэ зэргэтэйб? Нэн түрүүн газетэ дэлгэрүүлхэ уялгатай. Теэд энэ уялгаа газетэ һайтар дүүргэнэ гү? Үгы.

Үшөө нэгэ жэшээ абая. Энэ жэлэй апрелиин һүүл багаар Дү... Худанай долоон жэлэй һургуулиин багшанар, мүн Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэд суглаад, һургуулиин зүгһөө колхоздо шефүүд туһаламжа ехээр үзүүлдэг бол... тухай асуудал зүбшэн хэлсэһэн байгаа. Тиин өөһэдынгөө хүсөөр ... гектарһаа бага бэшэ сабшалан бэрлэхэ, 70 центнер үнэһэ, 30 ... нер шубуунай аргал суглуулха, ... най үедэ 500 центнер үбһэ сабш... саха, 100 тонноһоо бага бэшэ си... даража колхоздоо үгэхэ гэһэн ... га һургуулиинхид бэедээ да... абаһан, мүн колхоз хадаа өөрын... хүсөөр Бахалайтада эхин һургуу... 20 һурагшанарай, багшанарай ... ха байра энэ жэлдэ барижа ... гэһэн уялга абаһан байна. Тиин ... жэшээеымнай дэмжэгты гэһэн ... тайгаар аймагайнгаа бүхы һург... линуудта, колхозуудта, предпри... нуудта, эмхи зургаануудта тэд... хандаа һэн. Тус хандалгые өөр... гөө хуудаһанда толилбошье, ... угаа шухала үүсхэлые огто дэмж... гүйгөөр, газетын редакци мартаж... хиһан байха юм.

Кукуруза һайтар тарижа ургуу... ха хэрэг хэнэйшье мэдэһээр али... хай шухала асуудал байна гээд... «Кукурузын үндэр ургасын түл... гэһэн түрүү бэшэг энэ газетын ап... лиин 19-нэй номерто толилогдо... байгаа. Түрүү бэшэг үгтөө хадаа ... рэг бүтээ гэһэндэл тэрэ гэһэн... хойшо мүнөө болотор энэ асуу... лаар газетэ өөдтэй юумэ бэшээгүй.

Тэрэшэлэн колхозуудта хони... түл түрсын гарзалха ябадалые ус... хаха гэһэн асуудал КПСС-эй ай... мой бюро дээрэ энэ жэлэй март ... рада зүбшэн хэлсэгдээд, тус... тогтоол гаргагдажа, тус газетэдэ ... лилогдоһон байгаа. Тиин эндэ ии... жэ хэлэгдэнэ:

«Аймагай колхозуудта хони... түл түрэсын ямараар абтажа б... һые, түрүү хонишодой, сакма... гуудай дүй дүршэлые газетын ... даһануудта хододоо үргэнөөр ... руулжа байха, хүрьгадые түл... лэн абаха хэрэгтэ харюусалг... гөөр хандадаг хүтэлбэрилэгш... элирхэйлэн шүүмжэлхэ гэжэ «Хэ... жэнгын колхозник» газетын ре... тор нүхэр Базарондо дурадхагд...

Партиин айкомой бюрогой энэ ... бариешье «Хэжэнгын колхозни... газетын редакци дүүргээгүй, колх... зуудта хонидой түл түрсын хэр ... гээр абтажа байһые хангалта... гаар харуулаагүй.

Ушар иимэһээ «Хэжэнгын колх... ник» газетэ аймагайнгаа ажаба... лые бүхы талаһаань, гүнзэгы һ... наар харуулжа шаданагүй, хүд... ажахыгаа эрид ехээр хүгжөөн ... жүүлхэ хэрэгтэ олониитэ колхо... гуудые, механизаторнуудые, хүд... ажахын мэргэжэлтэдые шада... раар элсүүлэн хабаадуулха хүн... үүргэеэ дүүргэнэгүй.

Түрүүшүүл партида абтана

Яруунын аймагай мяха-һүнэй совхозой парторганизациин ээлжээтэ суглаан һаяхан боложо, хэдэн хүдэлмэришэдые КПСС-эй гэшүүндэ кандидат болгожо абаба.

Тэдэнэр бултадаа совхозой ажал хүдэлмэридэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаададаг түрүү хүдэлмэришэд юм. Жэшээнь, партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан тракторист-комбайнер нүхэр Б. Нимбуев үнгэрэгшэ жэлдэ сезон соо даажа абаһан агрегадаа нэгэшье миин байлгангүйгөөр хүдэлгэжэ, полевой хүдэлмэриие дүүргэһэн байна. Мүнөө тэрэ полевой хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эхилэн бэрхээр ажаллажа байна.

Тракторист Н. Эрдынеев даажа абаһан «С-80» маркын трактор һайса шудалаад, сезон соо хэхэ ажалаа жэл бүри 150—180 процент дүүргэдэг байгаа. Мүнөө тэрэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтахадаа саашадаа улам һайнаар ажаллаха, Коммунистическэ партиин Уставые нарин нягтаар сахихаб гэжэ мэдүүлнэ.

Совхозой һүнэй-товарна гүүртын бригадир нүхэр Батомункуев малажал дээрэ үнинэй хүдэлмэрилхэ зуураа, хододоо түрүү арга дүршэлнүүдые нэбтэрүүлдэг байгаа.

— КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтахадаа партийна шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэб,—гэжэ нүхэр Батомункуев хэлэбэ.

Совхозой парторганизаци ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр, үүсхэл эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, коллективэй дунда хүндэтэй, түрүү хүнүүдые партиин гэшүүндэ ороходонь бүхы хэмжээгээр туһална. Мүнөө совхозой малай гүүртые эрхилэгшэ нүхэр Хабинов болон бусад партиин гэшүүндэ кандидат боложо орохоёо бэлэдхэжэ байна.

Р. Гнездилов.

Хамтын хүтэлбэриин хүсэн

Заиграйн аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо комплексно хоёр бригада бии юм. Олон һалбаритай комплексно бригадые нэгэ бригадир хүтэлбэрилдэг. Иимэ томо бригадые бригадирай гансаараа зүбөөр хүтэлбэрилхэнь бэрхэтэйшэг байдаг.

Комплексно бригаданuудта хамтын хүтэлбэрилгэ байгуулхын тула тэндэ түрүүшүүлһээ бүридэһэн совет һунгаха гэһэн үүсхэл колхозой парторганизаци гаргаа. Колхозой правлени энэ үүсхэлые дэмжээ. Хоёр бригадада болоһон хамтын суглаанууд дээрэ 5—5 хүнһөө бүридэһэн совет һунгагдаба.

Соведэй гэшүүдээр түрүү колхознигууд, малшад, һаалишад һунгагдаһан байна. Тэдэнэр даажа байһан участогтаа дутагдалнуудай байбал дары усадхаха хэмжээ абаха зэргэтэй. Соведэй гэшүүд һарадаа хоёр-гурба сугларжа, бригадынгаа шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ, хамтаараа шиидхэхэ уялгатай юм.

М. Сосов.

Хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгое

Оронойнгоо экономико ба культурые улам саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, арад зоной ажана байдалые улам һайжаруулха, талаар КПСС-эй XX съездын асари ехэ программа хараалһаниинь мэдээжэ. Советскэ хүнүүд энэ программые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ ороо. Тиихэдэ колхозно тарялшад үндэр баян ургаса абаха, ниитын малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ тушаа парти, правительствын табиһан зорилгые үйлэдбэриин барилгануудые баринһүйгөөр шиидхэхын аргагүй байһаниинь элитэ. Малаа типовой дулаан байрануудаар гүйсэд хангажа шадаһан Тарбагатайн, Зэдын, Прибайкальска болон бусад аймагуудай колхозууд энээнэйнгээ ашаар адуу малайнгаа ашаг шэмэ нилээд дээшэлүүлээ.

Партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолой гараһанһаа хойшо малай байха мянга холо гаран элдэб байранууд республикын колхозуудта шэнээр баригдаа. Олон колхозууд электрификацилагдаа. Гансахан энэ жэлдэ эбэртэ бодо малай байха 110, гахайн—80, тугалай —70, хонидой—200, шубуунай—130 байранууд шэнээр баригдахаар хараалагдаад, хаа хаанагүй барилгын хүдэлмэри эхилэгдэнхэй. 1956—1957 онуудта 100 гаран колхозууд электрын галтай болохо юм. Мүнөө манай колхозууд бүхы малаа типовой байрануудаар дүүрэн хангаха зорилго табинхай.

Энээнтэй хамта республикын колхозуудта культурно-ажаһуудалай байранууд олоор бодхоогдоо. Колхозуудта 25 клуб, 60 культбаза, улаан булан ба уншалгын байшан, 10 һургуули, хүүгэдэй 32 сад ба ясли, 229 бани шэнээр баригдаһан байна. Малшадта зорюулагдажа, болбосон гоё түхэлтэй 1682 гэр шэнээр баригдаа. Олон гэрнүүд һэльбэн заһагдаа. Ажахыдаа һайн амжалта туйладаг, олзо доход ехээр оруулдаг миллионер колхозууд манайда жэл бүри олошорно. Барилгын бригадануудые һайнаар эмхидхээд, тэдээнээ шухала түхеэрэлгээр, зэр зэмсэгүүдээр хангаһан колхозууд нэн түрүүн малай байрануудые, хүүгэдэй садуудые, клубуудые, банинуудые барихаһаа гадна, мүн байрын гэрнүүдые бариха, байдалаа болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэнь колхознигуудтаа нилээд ехэ туһаламжа үзүүлдэг болонхой.

Курумканай аймагай колхозууд малай үбэлжэхэ хэдэн олон байра энэ жэлдэ барихаһаа гадна, малшадай орохо хоёр байратай 11 гэр, нэгэ байратай 56 гэр, 15 бани, 15 культбаза ба улаан булан, үхибүүдэй 2 ясли, 1 больница, 2 клуб шэнээр бариха уялга абаад, тэрэнээ бодотоор бэелүүлжэ байна. Тиихэдэ колхознигууд бэе бэедээ туһалалсажа, олон гэр бариха юм. Эдэ бүхы барилганууд нютагайнгаа модо шулуугаар, колхозуудай өөһэдынь хүсөөр бодхоогдохоор хараалагдана.

Баһа ондоо нэгэ жэшээ харуулая. Түнхэнэй аймагай «Путь коммунизма» гэжэ колхоз 1954 онһоо эхилжэ, үйлэдбэриин хэдэн арбаад байрануудые шэнээр бариа. Теэд тус колхозойхид энээгээрээ һанаагаа амараагүй, харин энэ жэлдэ хамтынгаа малые типовой байрануудаар гүйсэд хангаха гэжэ шиидэнхэй. Хэрбээ нёдондо энэ колхоз 1526 мянган түхэриг олзо доход оруулжа, малай байрануудые барилгада 363 мянган түхэриг һомолһон байгаа һаа, энэ жэлдэ бүри ехэ мүнгэ һомолоо.

Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэреэр зоригжоһон тус колхозой гэшүүд 1956 —1957 онуудта колхозно стадион, амаралтын гэр, байрын 30 гэр, культбазын 2 гэр, 235 һууритай Культурын байшан, үхибүүдэй сад ба ясли шэнээр бариха гэжэ шиидээ. Мүн колхозойнгоо центрые болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри хэхэ байна. Гэрэй хушалга, хашаа, ворота, хүүргэ болон харгынуудые һэльбэн заһабарилха, үйлсэдээ модо тариха тушаа горьтой хүдэлмэри хэхэ гэһэн хэмжээ-ябуулга хараалаа. Мүнөө тус колхозой 55 эрхим колхознигууд барилгын хоёр бригада болоод, шэн зоригтойгоор, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна.

Колхознигууд колхозойнгоо центрнүүдһээ гадна, өөһэдынгөө ажаһуудаг гэр байрануудые, тэрэшэлэн бүхы буусаяа болбосон түхэлтэй болгохо тухай асуудалда онсо анхаралаа табидаг болоо. Колхоз бүхэнэй табиһан мэдээнһээ үндэһэлэн, республикын колхозуудта, совхозуудта ба МТС-үүдтэ хэгдэхэ культурно-ажаһуудалай барилгын холын хараата түсэб зохёогдоо. Энэ түсэбые партиин обкомой бюро ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет хаража үзөөд, һайшаан баталаа.

Энэ түсэбэй ёһоор ойрын 2—3 жэлэй туршада хүдөө тосхонуудта барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Жэшээнь, 100 гаран клуб, культбазын, улаан булангай 300 байра, 200 шахуу полевой стан, 270 бани, ниитын 3800 гэр байра, 14 һургуули, 30 шахуу колхозно библиотекын байра, үхибүүдэй 160 сад ба ясли, нарайлалгын 35 гэр, фельдшерскэ пунктын 30 байра, колхознигуудай амарха 25 гэр гэхэ мэтэ шэнээр баригдахаар хараалагдана. Мүн колхозно тосхонуудые, МТС-үүд ба совхозуудай һуурин газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо, модо тариха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ юм.

Эдэ бүхы шухала зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн мүнгэн зөөриин, хүдэлмэриин хүсэнэй хэрэгтэй болохо байһаниинь мэдээжэ. Гэхэ зуура эдэ хэмжээ-ябуулгануудые саг соонь дүүргэхэ арга боломжо манай эндэхи колхозуудта дүүрэн бии. Барилгын модо отоломо ой тайгаар элбэг колхозууд энэ зорилгые ойрын хэдэхэн жэл соо шиидхэхэ аргатай.

Гэбэшье, республикын зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд колхозно тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгые үшөөл тоодоггүй байһаар.

Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Б. Б. Шагдыров колхозойнгоо тосхониие болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ анхаралаа табинагүй. Үнгэрэгшэ 1955 ондо тус колхоз энэ шухала хэмжээ-ябуулгада оройдоо 112 мянган түхэриг һомолоо һэн. Тиихэдэ колхознигуудай өөһэдынь хүсөөр барилга огто хэгдээгүй, харин тус колхозые шефтээ абаһан коллективүүдэй хүсөөр бага зэргэ барилга хэгдэһэн байгаа. Иимэ жэшээнүүд бусадшье аймагуудта байха.

Хэдэн олон жэлэй туршада һэльбэгдэн заһабарилагдаагүй, һандаршаһан орой̆той, тэрээн дээрэнь хүбхэ, халаахай, үрмэдэһэ ургашаһан, үгышье һаа, эбдэрхэй воротатай, һандаршаһан хашаатай, нэгэшье модо таригдаагүй, һалан муухай байдалтай тосхонууд Ториин, Хориин, Мухаршэбэрэй болон бусад аймагуудта яһала олон гээшэ. Иимэ байдалые хаража байбашье, аймагуудай, мүн тэндэхи колхозуудай, совхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд ямаршье хэмжээ абанагүй.

Республикын олон колхозууд хирпиисэ сохидог, извёстко гаргадаг өөһэдынгөө заводуудтай болонхой. Тэд. мүнөө энээнээ хаяжархёод, барилгын материалнуудаар гүрэн хангаха гэжэ буруутаар тоолодог хүтэлбэрилэгшэд манай эндэ бии. Колхозуудай, сомоной Соведүүдэй түрүүлэгшэнэр, мүн МТС-үүдэй, совхозуудай директорнууд барилгын материалнуудые нютаг дээрээ үйлэдбэрилхэ хэмжээ абаха зэргэтэй. Орхигдошоһон заводуудые һэргээхэһээ гадна, шэнээр бариха ёһотой.

Колхозно тосхонуудые, һуурин газарнуудые культурна болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ республикын министерствонүүд, зургаанууд, управленинүүд колхоз, МТС ба совхозуудта ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Тиихэдэ Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи колхозуудтахи барилга эрхилхэ Управлени, барилга ба архитектурын Управлени, тэрэшэлэн «Сибгипрогорсельстрой» гэхэ мэтын организацинууд тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо түсэб зохёолгодонь колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүдтэ туһалжа, типовой проектнүүдээр хангажа байха зэргэтэй.

Хүдөө нютагуудтахи промышленна предприятинуудые, худалдаа, эмнэлгын организацинуудые, эмнэлгын аргалгын газарнуудые, тоһо заводуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ республикын министерствонүүд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй. Министерствонүүд сад тариха, нютагай барилгын материалнуудые хаанаһаа оложо, хэрэглэхэ тушаа заабари зүбшэл колхозуудта үгэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Социалистическэ хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ хамаагүйгөөр хандадаг ябадалда эсэс табиха саг ерээ. Хүдөө тосхонуудай шэнжэ шарайе үндэһөөрнь хубилган, һаруул сэбэр уужам ба гоё һайхан байрын гэрнүүдые, клубуудые, уншалгын байшангуудые, бани болон медицинэ эмхи зургаануудай байрые, үхибүүдэй сад ба яслинуудые олоор барижа, тосхон бүхэниие культурна түхэлтэй болгое!

Г. ОКРУГИН КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагай инструктор.

БАРАЙ ТАРИЛГЫЕ УДААРУУЛЖА БОЛОХОГҮЙ

Кукуруза ургуулха звенонууд

...энгын аймагай Тельманэй, Марксын нэрэмжэтэ колхо... мүнөө жэлдэ тус тустаа 400-...ектар кукуруза тариха байна. Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо ...нөө бүридэһэн звено эмхид-...хэй. Мүнөө звено 200 гектар ...йнгаа га бүридэ 50—60 тухай ...наг шэбхэ гаргаа. Гадна, 50-...ктарынь һаяхан һайса уһалаг-...Кукурузын үрэһэ хүрэнгэ то-...эжээрээ илгагдаад нара, һал-... байлгагдана. Һаядаа энэ зве-...тракторна агрегат үгтэхэ юм.

...эдэ Карл Марксын нэрэмжэ-...хоздо тусхай 3 звено кукуру-...ндэр ургаса абахын тула үни-... хүдэлжэ захалаа. Мүнөө зве-... полидоо нэг шэбхэ гарга-...хяагай аргал, үнэһэ суглуул-... Колхозой агроном Лобанова ...уудай хүдэлмэрине эмхидхэ-...шүүдыень кукуруза тарилгын ...хникэтэй танилсуулна.

Б. Ширеторов.

...аг дотороо түрүүлнэ

...хэнэй аймагай «Красный па-... колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр ...родин, парторганизацинь ...тарь нүхэр Воронин) мүнөө ... хабарай тарилгые һайн бэ-...лтэйгээр угтажа, бүхы тех-... бүтээсэтэйгээр ашаглаһанай ... хамтадаа 600-гаад гектарта ... ороохото культурануудай та-...е аймаг дотороо эгээн түрүү-...дүүргэбэ. 480 гектарта шэниисэ, ...ектарта хара таряан таригдаа. ... тус колхозойхид оройн та-... захалхатайгаа хамта, кукуру-...ройтуулангүй, саг соонь, эр-...шанартайгаар тарихаар бэлдэ-...йна.

Г. Данзанов.

...ртоо 38 га шэниисэ тарина

...ндок Батуев Пограничча МТС-...рүү тракторисгнуудай нэгэ-... юм.

Хүдөө ажахын шухала хүдэл-...ин үедэ, манай Дондок хододоо ...ай эрхим амжалта түйладаг, ...аал эрмэлзэдэг,—гэжэ 6-дахи ...орна бригадын бригадир Петр ...нкин хөөрэнэ. Мүнөө тэрэ ха-... Маленковой нэрэмжэтэ колхо-... Илянгир гэжэ участогта ажал-... зуураа, 5 үдэр соо 185 га шэ-... таряа. Үдэрэйнгөө нормые хо-...үүлэн дүүргэнэ. Жэшээнь, һая-... нүхэр Батуев «ДТ—54» ...раар халаан соогоо 35 га та-...аад, 38 га шэниисэ һайн ша-...йгаар тарина. Гадна, тус бри-... трактористнууд Петр Сморо-..., Даба Битухеев халаанайнгаа ...абаринуудые үлүүлэн дүүргэ-...

Эл. Баторов.

☆ ☆

Таряанай полинууд ногоорно байна

ПЕТРОПАВЛОВКА. Эндэхи колхозуудай полинууд дээрэ ургаса газарһаа бултайжа гараа. Зарим полинууд бүри ногоорон харагдадаг боложо байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Зүүн Үшөөтэйн поли дээрэ хара таряанай ургаса гаража байна.

Н. Цыбенов.

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор абтаба). Энэ хабар Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 1355 гектар шэниисэ агротехническэ эрхим болзорто тариһан байна. Сүхэ нютагай полидо апрелиин 22-то таригдаһан шэниисэ мүнөө газарһаа жэгдэрэн бултайжа захалба. Илангаяа 600 гектарта хэрээһэлүүлэн таригдаһан шэниисын ургаса үдхэнөөршье, жэгдээршье гараа. Энээниие харахадаа эндэхи механизаторнууд болон колхознигуудай урма хэшээл дээшэлнэ.

А. Громова.

Тракторнууд һаатажа, миин байна

Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Маланов, парторганизацинь секретарь нүхэр Очиров) тарилгын хүдэлмэридэ һайнаар бэлдэжэ, элбэгээр оройһон шииг нойтые полинууд дээрээ барижа, тарилгаяа саг соонь эхилээд, агротехническэ эрхим болзорто тариба. Эндэ нүхэр Петровой хүтэлбэрилдэг тракторна бригада хүдэлнэ. Трактористнууд Шелкунов, Абашеев, Жаркой полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо техникээ бүтээсэтэйгээр хүдэлгэнэ. Мүн энэ тракторна бригада Маленковой нэрэмжэтэ колхозые хангадаг юм. Энэ колхоз эртын культурануудые таряжа дүүргээд байна.

Таряа ехээр таридаг, аймагай томохон колхозуудай нэгэн—Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй үедэ ехэ хүсэ гаргажа, эртын тарилга дүүргэбэ.

Гэхэ зуура, юрэнхыдөө аймаг дотор тарилга хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Филимонов, парторганизацинь секретарь нүхэр Балданов) МТС-эй хоёр тракторна бригада хүдэлнэ. Теэд колхоз ажахынгаа хүдэлмэриин бүхы дүнгүүдээр жэлэй дүрбэн сагта хамагай һүүлдэ шахуу шэргүүсэлдэдэг. Тус колхоз эртын тарилга үни хада дүүргэхэ аргатай байбашье, ажалай эмхидхэлэй, журамай һула байһан тула мүнөө хүрэтэр дүүргээгүй. Эндэ зарим трактористнууд прицепщигүүд үгы гээд, хэдэн часаар һаатана.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз тариха үрэһээ хороор угаанагүй. МТС-эй мэргэжэлтэд, илангаяа главна агроном нүхэр Данько иимэ дутагдалнуудые мэдэжэ байбашье, хэмжээ абанагүй.

МТС-эй зарим тракторнууд поли дээрэ гарамсаараа эбдэрээд, зогсошонхой. Жэшээлбэл, «Сталинай зам» колхоздо ерэһэн «НАТИ» трактор тарилгын эхилһэнһээ хойшо альганайшье шэнээн газар хахалаадүй. Мүн нүгөөдэнь хахад үдэр хүдэлөөд, «амаршоо».

Эдэ бүгэдэ дутагдалнуудай гаража байхада, МТС-эй главна механик, нүхэр Пуляевский болон бусад механигууд юу хаража байдаг юм?

Техникээ хүсэд һайнаар ашаглабал, Закаменай аймагай колхозууд таряагаа саг болзортонь тарижа, баян ургаса абаха аргатай юм. Тиимэһээ хүдэлмэреэ түргэдхэхэнь шухала болоо.

Д. Аюшеев.

Уһалагдадаг газараа ехэ болгохо

Бичурын аймагай Бага-Куналейн МТС-эй харьяата колхозуудай таряалангай ба сабшалангай дүрбэнэй нэгэ хуби уһалагдадаг юм. Эдлүүриин газарые уһалха талаар МТС-эй харьяата колхозууд һүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн хүдэлмэри хээ.

Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхоз Шэбэртэ нютагай гол горхонһоо уһа гаргаха арбаад гаран һубаг канавануудые шэнээр малтаба. Мүн олон хуушан канавануудаа заһагдаа. Ингэжэ тус колхоз мянга гаран гектар таряалан, 2 мянгаад гектар сабшалан уһалха аргатай болобо. Мүнөө тэндэхи 3 звено хэдэн зуугаад гектар таряалан болон сабшалангаа нэгэ дахин уһалба.

Илангаяа Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо уһалалга эмхитэйгээр хэгдэнэ. Эндэ зуу гаран гектар уһалагдаа.

Гэбэшье, МТС-эй харьяата зарим колхозууд сабшалан, таряалан уһалалгада анхарал багаар хандуулна. Ленинэй, Маленковой нэрэмжэтэ, «Заря коммунизма» колхозуудта уһалжа боломоор ехэ газар бии. Тиибэшье, Бага-Куналейн МТС-эй дирекци, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд шэнэ канава малтаха, уһалагдаха талмайе үргэдхэхэ тушаа хүдэлмэри эмхидхэнэгүй.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо аяар урзанда 10 километр утатай канава малтагдаһан юм. Тэрэ канаваар мүнөөшье болотор уһан урадхуулагдаагүй байһаар.

Гадна, уһалууриин системэнүүдэй Бичурын управлени колхозуудта өөдтэй туһаламжа хүргэнэгүй.

Ю. Дагбаев.

Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада колхозой комплексно бригадануудта үйлэдбэриин, культурно-ажаһуудалай олон байранууд баригдаа. Нёдондо Табангуут тосхондо бригадын клуб, Субуктын бригадада хониной хоёр типовой байра, Калинишинска бригадада электростанци баригдаа. Нүүжэ ерэһэн колхознигуудта байрын 10 гэр баригдаба.

Энэшье жэлдэ барилгын ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Мүнөө үнеэдэй типовой байра баригдажа байна. Тугалай, гахайн, тахяагай байранууд, мүн 7 автомашинын орохо гараж шулуугаар баригдаха юм. Ара-Булак гэжэ нютагта хонишодой байха 4 гэр баригдахаар хараалагдана.

Мүнөө эндэ барилгын модо, шулуун бэлэдхэгдэжэ байна.

КОЛХОЗНИГУУДТА АВАНС ҮГТЭНЭ

Колхозой правлени колхознигуудай олоһон гурба һарын ажалта үдэрнүүдтэ мүнгэн аванс үгэбэ. Хамта дээрээ 46 мянган түхэриг аванс үгтэһэн байна. Колхозой хонишод Б. Гармаева, Ц. Дансарунова, һаалишад Буянтуева, Токтохоева болон бусад ажалта үдэрнүүдтээ тус бүридөө авансаар 280—350 түхэриг абаба.

ТҮРҮҮ ОТАРА

Яргантын хониной отара колхоз соо түрүү гэжэ тоологдодог. Мүнөө эндэхи отарынхид 823 эхэ хонидһоо 718 хурьга абаад, бултыень элүүрээр түлжүүлжэ байна. Һаяын үдэрнүүдтэ 105 хурьган абтаха юм. Январь, февраль һарануудта хурьгалһан хонид ороондо оруулагдаад, зундаа үшөө 200 гаран хурьгад абтахаар хүлеэгдэнэ.

Отарые даагша Б. Гармаева, сакманщигууд Е. Гармаева, Ц. Доржиева, Д. Бадмаева болон бусад түл абалгые һайнаар үнгэргэжэ, хони хурьгадаа нэгэшье хоролтогүйгөөр ондо оруулжа байна.

А. Бадмаев.

Кяхта.

Барилгашад һайнаар хүдэлнэ

Ториин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой Мүнхэ Цыденовэй хүтэлбэрилдэг барилгын бригада малай фермэнүүд дээрэ байрын 3 гэр, культбаза, бани барижа дүүргэбэ. Эндэ барилгашад Казанцев, Ринчинов, Сизов ба бусад ехэ һайнаар хүдэлмэрилөө.

М. Цаганов.

Аполлон ТОРОЕВ.

ҺААЛИШАД

Үүлтэр һайта үнеэд
Үнэр баян бэлшээридээ
Энсээрбэ* һайхан ногоо
Эдин хирбэн ябана.

Огторгойн наранай тонгойходо
Олон һүрэг үнеэд
Хашаа тээшээ хазайна,
Гэр тээшээ гэшхэлнэ.

Сагаан сагаан халаадтай
Сарюун шадамар һаалишад
Угтан үнеэдээ гаража,
Урматай ажалаа ябуулна.

Хурын оройһондол шааяса,
Булагай бусалһандал дэбэрсэ
Һаам тоһолиг һүеэ
Һаана һуулга һуулгаар.

Харууһа һайнтай байһандаа,
Хамаг үнеэднай һүтэй.
Жэлэйнгээ һүнэй түсэбые
Жэгдэдээ үлүүлхэмнай гэлсэнэ.

*) Энсээрбэ — люцернэ.

Даши ДУГАРОВ

БАЯРАЙ ДУУН

Артель нютагайм уужам дайдаар
Ажалай дуунууд ханхинажал байна.
Амараг гансын урихан харасаһаа
Алагхан зүрхэмни сохилжол байна.

Баянхан колхозойм уужам дайдаар
Баярай дуунууд ханхинажал байна.
Басаган амарагайм урихан харасаһаа
Батахан зүрхэмни сохилжол байна.

Хүгжэһэн колхозойм уужам дайдаар
Хүгжэмэй дуунууд ханхинажал байна.
Ханилһан амарагайм урихан харасаһаа
Халуухан зүрхэмни сохилжол байна.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ

ХУУР

Ашахан хүбүүнэйгээ бүтээһэн
Аялга һайхан хуурые
Үбгэн абань шалгаба,
Үнэн зүрхэнһөө магтаба.

Арба наһанһаа эхилжэ,
Абашни баһал иигэжэ
Уян хүбшэргэй матаһан юм,
Уринаар дуулажа шадаһан юм.

Хүндэтэ буурал абамни
Хүбүүн ашадаа найдагты.
Эжы баабайгаа баясуулан
Эрхим хуурша болохолби.

Арад зондоо магтаалтай
Алдарта хүгжэмшэ болохо
Арюун үндэр хүсэтэйл һаа,
Ашата һайхан үримни,

Эгээл һайхан аялгаар
Эсэгэ ороноо магтаарай,
Түрэл агуу арадтаа
Түрүүшынгээ дууе зорюулаарай!

Г-Ж. БАЗАРЖАПОВ

Хилэ шадар

(Рассказ)

Үдэшын эдеэлгэнэй үедэ һаншрхай муу хубсаһатай, арадаа мэшээгтэй юумэхэ үргэлһэн, гартаа түлүүртэй, сагаан буурал һахалтай нэгэ үбгэн арай гэжэ орожо ерэбэ. Би стул табижа үгэбэб Харахада ехэ даарангы, галаймнай баруун талада стулыемнай абаашаад һуушаба. Эжы нэгэ табаг шүлэ хэжэ үгэбэ. Тэрэмнай дулаасахадаа ами ороһон шэнги дуу гаража эхилбэ. Энэ тэрэ юумэн тухай хөөрэнэ. Колхозоймнай байдал тухай асууна. Хаанахибта гэжэ һурахада, ехэ холын шэнгеэр хэлэнэ.

Тиигэжэ байтараа намайе хонуулыт гэжэ хэлэбэ. Эжымни дэбисхэр газараар дэбдибэ. Тэрэ хүн хэбтэжэ амархаяа түхеэрнэ. Дэрэ дороо мэшээгтэй юумэеэ хээд, эсэһэн янзатай, унтахаар хэбтэбэ.

Би номоо үзэжэ һуунам. Хүгшэн эжымни баһа хэбтэбэ. Эжы юумэ оёно. Дүү хүбүүм газараар наадажа ябаһан юм. Айлшамнай удааншье болонгүй хурхиршаба. Тиигэжэ байтар дүү хүбүүмни нэгэ харахан юумэ гартаа бариад ябажа ябаба. Хэншье тэрэниинень обёоржо харагүй. Нэгэ хэды болоһон хойно эхэдээ тэрэ юумэеэ абаашажа үгэбэ. Обёоржо хараһамнай пистолет байба. Хаанаһаа абабаш гэжэ эхэмнай айшаһан хоолойгоор һураба.

«Айлшанаймнай дэрэ доро байгаа. Бултайгаад байхадань наадаха гэжэ абаа һэм»,—гэбэ хүбүүмнай.

Эжымнайшье хүгшэн эжытээ һэрюулжэ хүбүүтээ эбэртэнь хэжэрхёод, намайе номоо үзэжэ һуугаарай гэжэрхёод, артаахан хубсалаад гаража ябашаба. Пограничнигууд холошье бэшэ, гүбөөгэй саанахана байратай һэн. Эжымнай удааншье болонгүй орожо ерэбэ.

Тиигэжэ байтар гурбан пограничнигууд орожо ерэһээр, тэрэ хүниие бодхообо. Тэрэ үбгэмнай арай гэжэ ёолоһоор үндыбэ. Урдаа пограничнигуудые харажархиһоор гансата дэрэ дороо гараа хэбэ. Теэд тэндэ юумэн үгы байба.

Гурбан пограничнигууд танигдаагүй хүниие туугаад абаашаа бэлэй. Тэрэмнай үбгэншье бэшэ харин ёһотой шпион гэжэ дуулдаа һэн.

СЭЛЭНГЫН СОЛОТО МЕХАНИЗАТОР

...са шарайтай, нимгэн урал дээ...энгэншэг һахалтай, дунда зэр...габшагай бэетэй, жараад гара...баһан хүниие харанабди. Энэ ... Сэлэнгын солото механизатор ...тор Найданович Найданов гээ... Нүхэр Найдановай машинно...рна станцида ажаллажа эхил...э хойшо 25 жэл гүйсэбэ.

...928 он. Коллективизациин ... долгин эбхэрэн ерэбэ. Хүдөө...он миллион таряашадые хам...механизированнэ ажалтай бол...эһэн Коммунистическэ партиин ...мэргэн политикые Сэлэнгын бу...уд, оронойнгоо бүхы хүнүүдтэл ...хүндэтэйгөөр угтаһан юм. Энэ ...ангиин тэмсэл тон шангаар ... байгаа. Цыретор ажалша ... нүхэдтэеэ хамта үргэн ехэ ...өөндэ оролсожо, нютагай бая...да эсэргүү шанга тэмсэл ябуул...айгаа. Тэрэ жэл Найданов Сэ... аймагай Сагаан-Жалга ню... «Манай хүсэн» гэжэ хүдөө ...ын артель эмхидхэлсээд, эдэб... һайнаар ажалладаг тулада ...олхозой түрүүлэгшээр дэбжүү...эн юм. Малшанай хүбүүн Цы... Найдановай эрэлхэг тэмсэлэй ... зам эндэһээ эхилһэн байгаа. ... жэлынь Загастайн сомоной ... жэжэ колхозууд нэгэдэжэ, ...най нэрэмжэтэ томохон ком-...тогтоо. Коммунарнуудай хам-...суглаан дээрэ нүхэр Найданов ...ениин түрүүлэгшын орлогшоор ...рдаһан байна.

...э хадаа шэнэ ажалаа түрүү-... тиимэ һайн мэдэдэггүй байһа-...дорюун бэрхэ туладаа богони ... соо эмхидхэхы шадабаритай, ...эрилхы мэргэжэлтэй болоо ...

...үхэр Найданов эгээл түрүүлэн ... Загастайда колхоз эмхидхэл-...маанадые шэнэ замда оруул-...аридагшадай нэгэн байгаа. ... хэрэгэй түлөө хододоо оролдодог, зондоо ехэ анхаралтай хүн юм,—гэжэ тэндэхи нютагаархин мүнөөшье омогорхон хэлсэдэг.

Анха түрүүн Улан-Удэдэ трактористнуудай курсын нээгдэхэдэ колхо-

зой правлени нүхэр Найдановые тэрэ курсада орёо оньһото техникэ шудалжа ерэхыень ябуулһан байгаа. Уланшьегүй Найданов энэ курсаяа эрхимээр дүүргэжэ, нютаг дээрээ эгээл түрүүн трактор жолоодоһон юм.

1931 оной августда Сэлэнгын машинно-тракторна станци эмхидхэн байгуулха талаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа эхилбэ. Энэ үедэ БМАССР-эй газартаряалангай наркомат Сталинай нэрэмжэтэ коммунада трактористнуудай түрүүшын курса эмхидхэжэ, Цыретор Найдановые энэ курсын багшаар томилһон юм. Энэ хүдэлмэридэ ороод байхадаа Цыретор Найданович түрүүшынхеэ трактористнуудые бэлдэхын түлөө нилээд ехэ оролдолго гаргаһан байна. 1931 оной август болон сентябрь һарануудта Найданов «Красный Путиловец» маркын тракторые жолоодохо 40 хүниие, «СТЗ» тракторта һууха 44 хүниие бэлэдхэһэн байна.

Нютагайнгаа түүхэдэ хэзээшье үзэгдөөгүй иимэ гайхамшагта хүсэтэй техникые залуушуул-курсантнууд ехэ абьяастайгаар һонирхон шудалдаг байба. «Түрэл Советскэ засагнай Бурят-Монголдомнай түмэр мори эльгээгээ», гэжэ тэдэнэр хэлсэгшэ бэлэй. Хойто хабарынь Цыретор Найданович түрүүтэй 12 залуу трактористнууд колхозой үргэн уужам талада хэдэн зуун гектар шэнэ газар хахалжа тарилга хэбэ.

Коммунистическэ парти хадаа ажалша зониие эмхидхэгшэ, ударидагша парти мүн гэжэ Цыретор ойлгоод, 1931 оной хабар партиин гэшүүн боложо ороһон юм.

Коммунист Найданов Сэлэнгын МТС-ые эмхидхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Тэрэ хадаа энэ МТС-тэ хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй механигаар хүдэлжэ эхилээд, 1932 ондо тус МТС-эй ахалагша механигаар дэбжүүлэгдэһэн байна. Энэ тушаалда 1941 оной март һара хүрэтэр ажаллаба. МТС-тэ ажаллажа эхилһэн түрүүшынгээ үдэрһөө хойшо Цыретор Найданович хүдөө ажахын техникые дүүрэнээр ашаглаха, тракторнуудай «наһые ута болгохо» тушаа айхабтар ехэ оролдолго гаргаһан юм. Ахалагша механигай тушаалда байхадаа Цыретор Найданович залуу трактористнуудта ехэхэн туһаламжа үзүүлдэг, һургадаг, трактор машиные зүбөөр харууһалха тушаа зүйтэй мэргэн заабари зүбшөөл үгэдэг байба. Тракторай бүхы детальнуудай саг соогоо эрхим һайнаар заһабарилагдахыень өөрөө наринаар хинажа, илангаяа тракторайнгаа «сээжэ зүрхэнэй»—моторой заһабарилгые нюдэнэй сэсэгы мэтэ харууһалдаг заншалтай байгаа.

Цыретор Найданов өөрынгөө үнэн сэхэ ажалаар, шэнэ юумэ үүсхэн бэелүүлдэгээрээ олоной дунда хүндэтэй болонхой. Нүхэр Найданов механигаар хүдэлхэ зуураа, хэдэн арбаад рационализаторска дурадхалнуудые оруулжа, хүшэр ажалые хүнгэдхэһэн ба хэдэн арбаад мянган түхэриг түрэнэй мүнгые арьбалһан байна.

—Цыретор Найданович гансал өөрынгөө алдар соло тухай оролдоһон хүн бэшэ, нүхэдһөө урагшаа харайжа, ахижа гарахые оролдоһон хүн бэшэ, харин бүхы нүхэдтэйгөө нэгэн хамта Эхэ оронойнгоо гайхамшаг техникые дүүрэнээр ашаглаха, арад зоной мүнгэ зөөриие гамнаха, советскэ механизаторай алдар солые улам дээшэнь үргэхэ гэһэн хүн юм,—гэжэ Сэлэнгын МТС-эй участково механик Пурбо Гомбоев хөөрэнэ.

...1941 он. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуусхэ дайнай эхилхэдэ коммунист Найдановта харюусалгатай уялга—Сэлэнгын МТС-эй директорэй уялга даалгагдаа һэн. Тэрээнтэй суг хүдэлһэн нүхэдынь, тэрэнэй һургаһан, хүмүүжүүлһэн трактористнууд Советскэ Армида абтажа, танкистнуудай мэргэжэлтэй болоод, немецкэ фашистнуудые үй бута сохилсоо. Дайн сэрэгэй хүндэ жэлнүүдтэ нүхэр Найданов МТС-ые хүтэлбэрилэгшын тушаалда байхадаа механизаторнуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, техникые дүүрэнээр ашаглаха тушаа бага бэшэ оролдолго гаргахаһаа гадна, хүнэй дутамаг шахардуу сагай тохёолдоходо трактор болон бусад машина зэмсэгүүдтэ хэгдэхэ ёһотой ямаршье заһабаринуудые өөрөө хэлсэдэг һэн. Дайнай илалта түгэсөөр дүүрэтэр Найданов МТС-эй директорэй тушаалые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ шадаа.

Дайнай хойто тээхи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ КПСС-эй Сэлэнгын айком нүхэр Найдановые шэнээр эмхидхэгдэһэн Сүхын МТС-эй директорээр томилһон байна.

Нүхэр Найданов Сүхын МТС-эй директорэй тушаалда 1951 оной март һара хүрэтэр хүдэлбэ. Бэеынгээ үлбэрдэхэдэ амаралтада гараа һэн. Мүнөө тэрэ Сэлэнгынгээ МТС-тэ механигаар ажаллажа байна.

...Цыретор Найданович 61 наһатай боложо ябана. Тэрэ хадаа өөрынгөө үнэн сэхэ патриотическа ажалай түлөө «Ажалай Улаан Тугай» хоёр орденоор, медальнуудаар болон хүндэтэ значогуудаар шагнагданхай. Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Цыретор Найданович Найдановай хэһэн габьяата ажалые табан грамотаар тэмдэглэһэн байна. Тэрэшэлэн нүхэр Найданов сомоной болон аймагай Соведүүдтэ депутадаар хэдэн дахин һунгагдаһан байха юм.

Одооншье сэдьхэлээ амархада болоо ха гэжэ һанахаар байгаа. Теэд үндэр наһатай болобошье, Цыретор Найданович ажалгүй һуудаггүй, харин улам эршэ зоригтойгоор ажаллажа, залуушуулда өөрынгөө баян дүй дүршэл дамжуулжа байдаг.

—Мүнөө ямар ажал хэнэ гээшэбта?—гэжэ нүхэр Найдановта хандахада:

— Юу гэхэб даа... Уласхоорондын хэмжээгээр хэлэхэдэ, эб найрамдалай хэрэгые бэхижүүлэлсэжэл байнаб. Бригадын хэмжээгээр хэлэхэдэ, иимэ байна,—гээд хүхэ гадартай блокнодоо гаргажа хуудаһануудынь ирасагаан байжа, аалихан хөөрэбэ:

—Манай бригада малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые үргэнөөр механизацилха даалгабаритай. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд дотор энэ асуудал тушаа ехэ анхарал табигдаа. Теэд энэ асуудалые шиидхэнгүйгөөр малай тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ бэрхэтэй гэжэ хэндэшье мэдээжэ.

Урда жэлнүүдтэ энэ талаар зарим тэды ажал хэгдээ һэн. Жэшээнь, малай зарим фермэнүүдтэ хэдэн кормозапарнигууд, тэжээл хэршэдэг, бутаруулдаг машинанууд хэрэглэгдэдэг болоо. Гэбэшье, эдэ бүхы машинанууд хаанашье хүрэдэггүй. Малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые бүрин механизацилхын тула манай бригадынхид энэ жэлдэ МТС-эй харьяата 5 колхоздо яһалхан ажал хэһэн байха. Жэшээлэн хэлэхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай фермэдэ дүүжэн харгы, үнеэдые механическаар һаалгын агрегат табигдаа, XVIII партийна съездын нэрэмжэтэ колхоздо механическа худаг, кормокухни, дүүжэн харгы, үнеэдые механическаар һаалгын агрегат, бусад механизмууд хүдэлхэ болобо. Тельманэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта мүн лэ иимэ ажал хэгдээ. Гэбэшье, энэ жэлдэ бүтээхэ ажалнай яһала ехэ. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой малай хоёр фермэдэ тэжээл буйлуулдаг цех, механическа худаг, дүүжэн харгы, үнеэдые механическаар һаалгын агрегат табигдаха юм. Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта баһал ехэ юумэ хэгдэхэ. Тэрэшэлэн энэ зун 40 мянган толгой хонидой нооһо хайшалхын тулада 12 электро-агрегадууд хүдэлхэ байна. Эдэ бүгэдые бэелүүлжэ, бидэнэр зургаадахи табанжэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ өөһэдынгөө хубитые оруулха гэжэ шиидэнхэйбди,—гээд Цыретор Найданович хөөрөөгөө түгэсхэбэ.

Механизатор Цыретор Найдановаич Найдановай 25 жэл соо Эхэ оронойнгоо аша туһада хэһэн ажалые согсолоод үзэхэдэ ехэл байна даа. Теэд тэрэнэй үшөө хэхэ ажалай хэмжээ түсэбтэй танилсахада баһал баясамаар. Эсэшэ сусашагүйгөөр ажалладаг энэ хүндэ түйлаһан амжалтань хододоо бага шэнгеэр һанагдадаг. Зүгөөр, бодото патриодой зан абари иимэл ха юм даа. Хододоо урагшаа эрмэлзэжэ ябаха гээшэ советскэ хүнэй шэнжэ түхэл мүн.

Р. БАЛДАНОВ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо талаар СССР-эй правительствын гаргаһан шиидхэбэри тухай хариин оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ХИТАД

ПЕКИН, майн 17. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдые шэнээр хороохо тухай СССР-эй правительствын шиидхэбэриие хитадай хэблэл тайлбарилһаар.

«Хэлэһэн үгэеэ бодото хэрэг дээрэ бэелүүлнэ» гэһэн статья «Жэньминьжибао» газетэ толилоо. Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал шиидхэхые Советскэ Союзай хүсэдэггүй байһан дээрэһээ буу зэбсэг хуряаха талаар ООН-эй Комиссиин Подкомитедэй сесси урагшагүй байгаа гэжэ баруун гүрэнүүдэй тайлбарилха гэһэн һэдэлгэ буруу һүрэбэ гэжэ газетын шэнжэлэгшэ бэшэнэ.

Советскэ Союз хадаа буу зэбсэг хуряахые үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг байһанаа бодото хэрэг дээрэ харуулба. Тэрэнэй хэлэһэн үгэ бодото хэрэгтэй алгасалдадаггүй байна.

Советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүд хоёрдохёо хороогдохонь гэжэ онсо тэмдэглэхэ зуураа, статьягай автор иигэжэ мэдүүлнэ: советскэ шиидхэбэри хадаа «советскэ талаһаа ээрхэг түримхэй ябуулга хэхэ аюул гарана» гэһэн хардалга хээд, сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулха, яаралтайгаар зэбсэгжэхэ гэһэн политикая зүбтүүлхые оролдогшодой һанаашалгануудта шанга сохилто боложо үгөө. Советскэ правительствын шиидхэбэриие элдэб оронуудай олониитэ халуунаар дэмжэнэ. Тэрэншье ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, правительствонуудай үнэн зүрхэнэй оролдолгые тэдэнэй үгэнүүдээр бэшэ, харин тэдэнэй ажал хэрэгээр арадууд шалгадаг байна бшуу.

Советскэ правительствын шиидхэбэри уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулгада туһалха байна гэжэ «Дагунбао» газетэ түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ. Баруун гүрэнүүд Советскэ Союзһаа жэшээ абажа, өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо ёһотой. Эгээл тиигээд байгаа һаа, тэдэнэр хэлэһэн үгэнүүдэйнгээ бодото ажал хэрэгтээ алгасалдадаггүй байһыень гэршэлэн харуулжа шадаха байна.

ВЕНГРИ

БУДАПЕШТ, майн 17. (ТАСС). Буу зэбсэг хороохо тухай асуудалаар Советскэ правительствын хэһэн мэдүүлгые венгерскэ ажалшад ехээр һайшаана. Энэ түүхэтэ документые хүн зоной ехээр һонирходог байһые хараадаа абан, Эб найрамдалай бүхэвенгерскэ совет энэ мэдүүлгые 100 мянган хэһэг тиражтайгаар брошюра болгон хэблэн гаргажа, Советскэ Союзай правительствын шэнэ дурадхалнуудтай венгерскэ ажалшадые танилсуулна. Эдэ дурадхалнуудынь уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, дайнай аюулые зайсуулха зорилготой юм.

Фабриканууд болон заводуудта, үйлэдбэриин кооперативуудта, машинно-тракторна станцинуудта, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудта митингнүүд ба суглаанууд болоно. Тэдээндэ хабаадагшад буу зэбсэг хороохо тухай асуудалаар Советскэ правительствын гаргаһан үүсхэлые нэгэн һаналаар һайшаан дэмжэнэ.

Советскэ правительствын шиидхэбэридэ хэблэл ехэ анхарал хандуулһаар. Тус шиидхэбэри бүхы оронуудай бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалхаһаа гадна, Советскэ Союзай нэрэ хүндын угаа ехэ боложо байһые гэршэлжэ үгэнэ гэжэ «Непсава» газетэ бэшэнэ. Имагтал өөрынгөө хүсэндэ найдадаг, тэрэнээ бэелүүлдэг эб найрамдалда дуратай политикые бүхы дэлхэйн хүн зон дэмжэхэ гэжэ этигэдэг лэ орон иимэ зоримгой алхам хэжэ шадаха байна.

ЮГОСЛАВИ

БЕЛГРАД, майн 17. (ТАСС). Буу зэбсэг хороохо тухай асуудалаар СССР-эй правительствын хэһэн мэдүүлгын уласхоорондын ехэ удхашанартай байһые «Народна Армия» гэжэ газетэ редакционно статья соогоо онсо тэмдэглэнэ. Энэ мэдүүлгэ хадаа уласхоорондын байдалай һайжаржа байһые харуулхаһаа гадна, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулгада туһалхаар СССР-эй бэлэн байһые гэршэлжэ үгэнэ гэжэ газетэ бэшэнэ.

«Задруга» гэжэ газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ мэдүүлнэ: Хэрбээ США-гэй, Англиин ба Франциин өөһэдынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые зохихо зэргээр хороогоод байгаа һаань, зэбсэгтэ хүсэнүүдые саашадань хороохо тухай асуудалые хаража үзэхөөр СССР бэлэн байна. Үнэн зүрхэнһөө оролдон хөөрэлдөөд байгаа һаа, буу зэбсэг хороохо арга боломжо бии, тэрэниие хэрэглэхэ хэрэгтэй гэжэ Советскэ правительствын мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

ГДР

БЕРЛИН, майн 17. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ мэдээсэнэ. СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоое 1,2 миллион хүнөөр хороохо тухай Советскэ правительствын шиидхэбэри тухай тогтохо зуураа, ГДР-эй премьер-министрын орлогшо, ХДС-эй түрүүлэгшэ Отто Нушке иигэжэ онсо тэмдэглээ. Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай энэ политикые бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай хүнүүд үнэн зүрхэнһөө һайшаана. Энэ шиидхэбэри хадаа эб найрамдал бэхижүүлхые Советскэ Союзай эрмэлзэдэг байһые үнэмшэстэйгөөр гэршэлэн харуулна.

Советскэ правительствын энэ шиидхэбэри Бонндо ехэ сошордолго гаргаа. Юуб гэхэдэ, ФРГ-эй правительство дахяад зэбсэгжэхэ политика ябуулдаг байна гэжэ Нушке тэмдэглээ. Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политикада идхалгын үгэнүүдээр бэшэ, харин бодото хэрэгээр харюусахыень ФРГ-эй ба США-гэй правительствонуудые Нушке уряалаа.

Эб найрамдалай аша туһада ажаллахын тулада советскэ солдадууд армиһаа табигдаха байна гэжэ Нушке мэдүүлээ.

АНГЛИ

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай асуудалаар СССР-эй правительствын хэһэн мэдүүлгэ энэ асуудал шиидхэхэ хэрэгтэ бодото алхам болоно, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулха хэрэгтэ шухала туһа нэмэри болоно гэжэ тоолоод, Англиин ниитэ зон тэрэ мэдүүлгые һайнаар сэгнэнэ.

Энээнтэй хамта зарим хархис газетэнүүдэй ажаглагшад СССР-эй правительствын хэһэн мэдүүлгын удхашанарые багадхахаяа һэдэжэ, энэ мэдүүлгэ «пропагандистска» зорилготойгоор хэгдэһэн хэбэртэйгээр бэшэнэ.

Сэрэгэйнгээ гаргашануудые Англиин хороогоо һаа, энэнь экономическа бэрхэшээлнүүдһээ оронойнгоо гарахада туһалха байгаа гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, «Дейли Геральд» газетэ Советскэ Союзһаа жэшээ абахые уряална. «Дейли Экспресс» газетэ мүн лэ иимэрхүүгээр бэшэнэ. «Кремль дотор эб найрамдалда бүри ехээр этигэдэг боложо байна,— гэжэ тус газетэ бэшэнэ.—Энээниие Англи һайшаан дэмжэхэ ба оронһоо жэшээ абаха ёһотой».

Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй президент Д. Н. Приттын хэлэһэн мэдүүлгые «Дейли Уоркер» газетэ толилоо. Советскэ правительствын шиидхэбэриие Д. Н. Притт «Эб найрамдалай аша туһада хэгдэһэн шухала алхам» гэжэ нэрлээ. «Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ нэгэ талынхид гансаараа хороожо шадахагүй гэжэ бидэндэ хэлэжэ байхадань, Советскэ Союзай өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдые 2 миллион шахуу хүнөөр нэгэ жэл соо хоёр дахин гансаараа хорооһониинь гайхалтай байна. Энэ хадаа өөрынгөө аюулгүй байдалда советскэ арадай ехээр этигэдэгые гэршэлнэ».

Советскэ Союзай харуулһан жэшээ «дэмжэгдэхэ байха» гэжэ мэдээжэ философ Бертран Рассел мэдүүлээ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохын түлөө хэдэг тэмсэлээ улам шангадхахыень английска арадые «Дейли Уоркер» газетэ редакционно статья соогоо уряална.

ЕГИПЕТ

КАИР, майн 16. (ТАСС). Зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай асуудалаар СССР-эй правительствын хэһэн мэдүүлгэдэ Египедэй хэблэл ехэ анхаралтайгаар хандаба. Бүхы газетэнүүдынь энэ мэдүүлгые тодорхойгоор тайлбарилан эли газарта толилбо, тиихэ зуураа, советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй ехээр хороогдоһон тухай мэдээсэлые илангаяа эли газарта хэблээ. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ туһа нэмэри мүн гэжэ тоолоод, Советскэ правительствын абаһан шиидхэбэриие тэдэ газетэнүүд һайшаана.

Советскэ Союзай иимэ шиидхэбэри абажа, баруун гүрэнүүдые угаа бэрхэтэй байдалда оруулаа, юундэб гэбэл зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хороохоһоо арсадаг ябадалаа баруун оронуудай зүбтүүлхэнь мүнөө бэрхэтэй болоо гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ бэшэнэ.

ЕГИПЕДЭЙ ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ШИИДХЭБЭРИ

КАИР, майн 18. (ТАСС). Дипломатическа харилсаагаа болюулһан тухайгаа чанкайшистска «правительствода» Египедэй правительство хуулитаар мэдээсээ. Египетскэ правительствын энэ шиидхэбэри тухай Каирта байдаг чанкайшистска урдын посолдо Египедэй гадаадын хэрэгүүдэй министерство үсэгэлдэр мэдээсээ гэжэ газетэнүүд дамжуулна.

★ Улан-Удэдэ ★

Наймаалагшагүй магазин

Майн 17-ной үглөөнэй 11 час. Энэ үдэр Гостинарядай баруун таладань эдеэ хоолой наймаалагшагүй шэнэ магазин нээгдэбэ.

Магазин соо ороходо олон дабхар таг дээрэ эдеэ хоолой зүйлнүүдэй аятай зохидоор табяатай байхань харагдана.

— Тээ тэрэ, дээрэ табяатай байгша сахар гү даа? — гэжэ нэгэ хүгшэн магазинда суг ороһон үндэр, залуу басаганһаа һураад,— хүүхэн тэрэниие абажа үгыш,—гэнэ.

— Энэтнай хахад килограмм сахар лэ даа, — гэжэ тэрэ басаган харюусан, хүгшэнэй гуйлтые дүүргээдхинэ.

—Эндэшни сахар, маргарин багсалаатай, конфет гэхэ мэтын юумэ олон ха юм, — гэжэ хүхюутэйгээр хэлээд, мүнөөхи хүгшэмнай магазинай кассирта мүнгэеэ түлэнэ.

— Яагаа һайн гээшэб, хэрэгтэй юумэеэ түргэн абажа гарабалби, — гэжэ хүгшэн баяртайгаар үгэлэн, газаашаа гарана...

Энэ магазин түрүүшын үдэрэй 3 часай турша соо 3 мянган 800 түхэригтэ эдеэ хоол наймаалба.

* * *

Тэрэшэлэн умда харяаха зүйлнүүдые худалдадаг тусхай магазин Ленинэй үйлсэдэ нээгдэбэ. Энэ магазин хахад үдэрэй туршада 700 гаран түхэригэй мороженно, газированно уһа худалдаа.

Ателье нээгдэбэ

Сталинай үйлсэдэхи гурбан дабхар шэнэ гэрэй доодо дабхартань ажалшадта хубсаһа оёдог хоёрдохи классай ателье нээгдэбэ. Иимэ ателье республика доторнай түрүүшынхеэ нээгдэжэ, ажалшад дуратай хубсаһаяа оюулха аргатай болобо.

Ужам ателье соо ороходо һаруулшье, зохидшье. Ательегэй нэгэ таһагтань хэһэг хэһэгээрээ таатай зохидоор табяатай элдэб янзын бүд харагдана. Тэдэнэй дунда үбэлэй болон зунай пальто оёхо «драп», костюмай «бостон», «метро», «коверкот», «трико», мүн платиин үнгэ бүриин сэсэгтэй олон янзын бүд бии.

—Би нүхэртөө һайн костюм оюулха һанаатай ерээб,—гэжэ нэгэ эхэнэр эсхэгшэдэ хандана. — Эдэ бүдүүдэй аляаниинь зохид гээшэб, олон ондоо бүдэй байхада һанаагаа хубаашооб.

—Аляаниинше һаа[illegible] хамаагүй бэшэ [illegible] Энэшье зохид хэб[illegible]тэй, — гэжэ эсхэг[illegible] харюусаха зуур[illegible] «метро» бүд тэ[illegible] заагаадхина...

Ательегэй маст[illegible]нууд ажалшадай за[illegible]лаар эрэ хүнэй, [illegible] эхэнэрэйшье паль[illegible] костюм, плати бо[illegible] бусад хубсаһа оёхо а[illegible]гатай.

Түрүүшынгээ үд[illegible] энэ ателье ажал[illegible]һаа 16 гаран мянга[illegible] түхэригэй захил аб[illegible]

Б. Цыремпилов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Горпищеторгын наймаалагшагүй магазин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Горпромторгын хубсаһа оёхо ателье соо. **А. Мантаевай фото.**

СССР-эй ба ФНРЮ-гэй хоорондо культурна харилсаа холбоо байгуулха тухай конвенциин баталагдаһан тушаа

КОММЮНИКЕ

1955 оной июниин 2-то Белградта баталагдаһан Декларациин ёһоор СССР-эй ба ФНРЮ-гэй делегацинуудай хоорондо Белградта хэлсээн хэгдээ. Энэ хэлсээн хани халуун ба үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө. Тэрэнэй эсэстэ Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Югославиин Арадай Федеративна Республикын хоорондо культурна харилсаа холбоо байгуулха тухай конвенциин проект зохёогдожо, тэрээндэ даб дээрэ гар табигдаһан байгаа.

1956 оной майн 17-до Москвада энэ конвенци баталагдаба.

Энэ конвенциин ёһоор, культурын, наукын, дээдэ эрдэмэй, гэгээрэлэй, литературын, искусствын, физкультурын ба спортын талаар СССР-эй ба ФНРЮ-гэй хоорондохи холбоо барисаае али бүхы талаар саашадань хүгжөөхэ ба бэхижүүлхэ гэжэ хараалагдаһан байна.

СССР-эй Правительствын түлөөлэлгөөр СССР-эй Культурын министр Н. А. Михайлов, ФНРЮ-гэй Правительствын түлөөлэлгөөр ФНРЮ-һээ СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Велько Мичунович конвенцидэ гар табяа.

СССР-эй Культурын министрын орлогшо Г. А. Орвид, СССР-эй МИД-эй, СССР-эй Культурын министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Москвадахи Югославска посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд гар табилгын үедэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Швециһээ бусаба

СТОКГОЛЬМ, майн 10. (ТАСС). Шведскэ Риксдагай уряалаар Швецидэ ошожо, 11 хоноһонойнгоо һүүлээр Союзай Соведэй түрүүлэгшэ А. П. Волков түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Стокгольмһоо Москва орохоёо мүнөө үглөөгүүр ниидэн гараа.

Риксдагай нэгэдэхи палатын түрүүлэгшэ И. Бергвалль, Риксдагай хоёрдохи палатын түрүүлэгшэ Г. Нельсон, Риксдагай палатануудай түрүүлэгшэнэрэй орлогшонор, советскэ парламентска делегациие угталгые эмхидхэхэ талаар Риксдагай комитедэй түрүүлэгшэ Ь. Эдстрем, Риксдагай депутадууд, Швециин гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэнэр аэродром дээрэһээ советскэ делегациие үдэшөө.

СССР-эй посол К. К. Родионов, советскэ посольствын хүдэлмэрилэгшэд делегациие мүн лэ үдэшэлсөө.

Риксдагай нэгэдэхи палатын түрүүлэгшэ И. Бергвалль, советскэ делегациие хүтэлбэрилэгшэ А. П. Волков аэродром дээрэ үгэ хэлээ.

Бирманскэ министрнүүд СССР-тэ ерэхэ болобо

РАНГУН, майн 18. (ТАСС). «Бирман» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Үнэн сэдьхэлэй айлшалгын болоходо Бирмын оборонын министр У Ба Све энэ оной июльдэ Советскэ Союзда ошохо байна. Тэрэнэй бусажа ерэһэнэй һүүлээр промышленностиин министр У Чжо Нейн Советскэ Союзда ошохо юм.

Үнгэрэгшэ жэлэй декабрьда Бирмадэ ошоод байха үедөө СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев Советскэ Союзда ошохыень У Ба Све, У Чжо Нейн гэгшэдые уриһан байгаа.

Польско правительствын буруушаалга

ВАРШАВА, майн 18. (ТАСС). Польско майн 3-най конституциин (энэ конституцинь 1791 оной майн 3-да баталан абтаһан байгаа. — **Редакциин ажаглалта**) ойтой дашарамдуулжа, гүрэнэй департамент Польшодо харша удхатай мэдүүлгэ Вашингтондо толилһон байгаа. Польско Арадай Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо Виневич США-һаа Польшодо байдаг посол Джэкобс гэгшые урижа, Польско Арадай Республикын правительствын зүгһөө буруушаалга мэдүүлээ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Панхаруудтаад, оронһоо гаража ошоһон Андерсые американска гүрэнэй зарим ажал-ябуулагшадай дэмжэдэг байһые Виневич эрид шангаар буруушааһан байна.

Иимэ баримтанууд уласхоорондын амгалан ёһоной харилсаа холбоо байгуулгада, польско-американска харилсаа һайжаруулгада бэрхэшээл тохёолдуулна. Польско Арадай Республикын Правительство хадаа уласхоорондын харилсаа холбоо байгуулхые, польско-американска харилсаа һайжаруулхые шууд хүсэдэг байһан ба тэрэ хүсэлөө нэгэтэ бэшэ үнэмшэстэйгөөр гэршэлэн харуулһан байна гэжэ Виневич мэдүүлээ.

Мэргэн буудалгаар бүхэсоюзна мүрысөөн

СССР-эй ДОСААФ-эй мэргэн буудагшадай клубуудай хоорондо болоһон бүхэсоюзна мүрысөөндэ манай республикын ДОСААФ-эй клубуудһаа суглуулагдамал 5 команда хабаадаба.

Мүрысөөнэй дүнгүүдэй ёһоор, нэгэдэхи разрядтай мэргэн буудагша В. Г. Варфоломеев эрхим амжалта туйлаба. Тэрэ 3х20 стандартын багакалиберна винтовкоор буудаад, тудажа боломоор 600 очкоһоо 557 очко тудаа. Ф. В. Бурдуковский (ОШОСДОР-ой худалдаа наймаанай таһагые даагша) — хоёрдохи, Ц. Бальжиев (ПВЗ) гурбадахи һуури эзэлбэ.

Р. Томилова (ПВЗ) багакали[illegible]на винтовкоор буудаха зуураа, [illegible] очкоһоо 520-иинь тудажа, эх[illegible]нүүдэй дунда эрхим амжалта ту[illegible]

Армейскэ винтовкоор буудах[illegible] рысөөндэ А. Кузнецов, Ц. Бал[illegible]ев, И. Данилов гэгшэд шалгар[illegible]

Энэ мүрысөөндэ манай респу[illegible]кын зарим мэргэн буудагш[illegible] һайн амжалта туйлаһан байба[illegible] манайхид ниитэ командна дүн[illegible] дээр Иркутска, Амурска, Читын, [illegible]баровска клубуудай командану[illegible] булигдашоо.

И. Кузнецов.

АЖАЛШАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ УЛАН-УДЫН ГОРОДСКОЙ СОВЕДЭЙ XIII СЕССИ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

Ажалшадай депутадуудай Улан-Удын городской Соведэй гүйсэдхэхэ комитет хадаа ажалшадай депутадуудай городской Соведэй (V зарлалай) XIII сесси 1956 оной майн 21-дэ, понедельнигтэ, үдэшын 7 часта Ород драмын театрын байшан соо (Ленинэй үйлсэ, № 46) зарлагдаха гэжэ городской Со[illegible] депутадуудта мэдээсэнэ.

Ажалшадай депутаду[illegible] Улан-Удын городской Сов[illegible] гүйсэд[illegible]

Редактор Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00768. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 2795.